

అమృతం ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 9.

జనవరి నెల 26-వ తేది శుక్రవారము

No. 249

పుటము ౯

జనవరి నెల 26-వ తేది శుక్రవారము

సంచిక ౨౪౯

మృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

పున మయిన మందు

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధి బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాంతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాను నశలుమందులవలన మోసముగలుగును. వంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినది

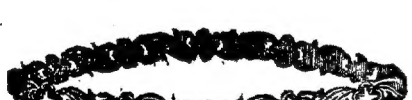
అమృతాంజనము డి. పో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆతుర పడకుడు!

బాగా యోచింపుడు!!

మీ యొక్క సొమ్ములు సవరన్ బంగారు తప్ప వేరు మట్టంబుగానుతో చేయింపకయు మట్టంబంగారుతో చేయబడినవి మెరుగు పోయినతరువాత విత్తలి సొమ్ముల వలె అవును. మీకు కావలసిన సమూహాగాజులు 40 రూపాయల వెలలో సవరన్ బంగారుతో చేయించి యివ్వగలము. ఇష్టములేక వాపసు పంపితే 5 రూపాయలు తోసి నిచ్చిన వైకము ఇచ్చెదము. ఒకసారి తెప్పించి నగయొక్క నాణ్యమున్ను పనితనమున్ను పరీక్షింపుడు.

ఇండియన్ జ్యుయెలరీ మార్ట్

నగర్ పేట, బెంగళూరు సిటీ.

అగ్రతలహాము

రు 116 బహుమానము

తూ. దగ్గ, ఒకరూ, ఉబ్బయ్య మొదలగు శ్రేష్ఠ వ్యాపారులకు బహుమానము అనోభుగాగా కనిపెయ్యును. యీ మొత్తము లోకజ్ఞులు సేవించియెదల వ్యాధి నివారణ యగును. పర్యవసరము, 15 రోజులకు సరిపడు వందు వి. పి. కర్కలు సహా రు 2.5-0 ఆగును. సమర్థులు మాకు రాకపోకల ఖర్చులుపంపించిన యెడల వ్యాధి నివారణతేసి నై బహుమానము తీసుకొనుము. శ్రేష్ఠులు ఉచితము.

అగ్రతలహాము 'దైవజ్ఞుడు' గోపాలపురం కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

ఇదివరలో గమనించకుండిన

తప్పుక దీనిని గమనించ ప్రాంతీకులు కానులదండలు, అరకానులదండలు, గజల వట్టెదలు, పలురకముల గడియారము గాలులు, అడ్డీలు, మొలత్రాడులు, వంటిలు, వడ్డాణములు మున్నగునట్టి వారి వారి కొరకమేరకు ఆరీకర్వలతో తయారు చేసి యివ్వబడును. (2)

మొదటిరకం వెండికి బంగారుకు పూచీ యివ్వబడును. డిమ్మిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలువర్తకులు, 25, చెనాబాదకోడ్డు, మద్రాసు.

రు 500-లు ప్రథమబహుమానము

జ్యోతిషరహస్యబహుమానపరీక్ష

30-4-23 తేదీని జరుగును.

కడు గులభము. ఫల భుజికము. ఈ బహుమానముల కొరకు తరజ్జానముల వ్రతీవారును ప్రయత్నించుచేయవచ్చును.

ఈ పరీక్షకు శ్రీమంతు, పురుషులును మహా దేవభాగ్యులును చేయవచ్చును. ఎవరియిందో వారు మార్పుండి "జ్యోతిషరహస్య" గ్రంథమును చూచుచునే పరీక్షప్రశ్నలకు సదుత్తరములు వ్రాయవచ్చును. మాకలింగజ్యోతిషనిలయమునుండి మాజ్యోతిషరహస్య గ్రంథమును తెప్పించుకొను ప్రతివారును పరీక్షకు పాల్గొనుచేయుటకు అర్హులే. జ్యోతిషరహస్యగ్రంథములో పంపబడుదరఖాస్తును 20-4-23 తేదీలోపుగానే నింపి పంపించవలెను. తరువాత దరఖాస్తులు మంజూరీ చేయబడవు.

జ్యోతిషరహస్యము రు 250-0-0. తృతీయ బహుమానము రు 116-0-0 ఇట్లన్నీ 10 బహుమానము లుండును. పరీక్ష నియమములు, పరీక్షలనిలాభములు, బహుమానముల వివరములు, ఇంకా మరికొన్ని భోగట్టలు జ్యోతిషరహస్య గ్రంథముకొరకు పంపబడును. ఈ జ్యోతిషరహస్యగ్రంథము అనేకతరంగాలలో యాచబడినది. ఒక ప్రతి వెల రు 2-8-0 పుస్తకములకు 5 దిగువ చిరునామాకు వ్రాసివచ్చి. పి. గా పంపబడును.

శ్రీకళింగ జ్యోతిషనిలయం,

నివాసమునం విశాఖపట్నం 1477.

JUST OUT!!

Gospel of Sri amakrishna

JUST OUT!!

VOL. II CLOTH Rs. 2-4

It contains a further instalment of 28 conversations with his devotees and disciples.

VOL. I BOARD Rs. 2-8

ఆంధ్రభాషలో యిప్పుడే ప్రచురింపబడినది స్వామి వివేకానందగారిచే రచించబడిన

రాజయోగము ప్రతి 1-కి ధర రు. 1-4-0

కర్తయోగము ప్రతి 1-కి ధర రు. 0-12-0

చికాగో ఉపన్యాసము రు. 0-6-0

స్వామి బ్రహ్మానందముగారిచే రచించబడిన గురూపదేశములు

ఈ దిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను.

The Manager, Sri Ramakrishna Muth, Mylapore, Madras.

తెలుగులో

మించిపోవును !!

800 టిక్కెట్లు మాత్రమే ఏలూరులో గొప్పమేడ లాటరీ
 2500 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి రు 16,500 లకు మేడ లాటరీ
 మొత్తము 3300 టిక్కెట్లు
 టిక్కెట్లు రు 5 లు మాత్రమే.

ఆర్యులారా!

1. కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు వెద్దబజారులోని నా లాలాకు మ్యూనిసిపల్ నెం 148 రు గల రెండంతస్తులమేడ అద్దాల తీరువాల ఫిట్టింగు సహా గవర్నమెంటువారికి తెలియజేసినమాదిట లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. 2500 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి. 800 టిక్కెట్లు మాత్రమే కలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తర్వాతదినవో దొరకవు.
2. టిక్కెట్లు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేదీయొక్క ప్రజ్ఞాపత్రమును ఆంధ్రప్రదేశ్ లోను, స్వరాజ్య ప్రతికలోను, ప్రచురించబడి గొప్పయుద్ధోగములు, వెద్దమనుష్యులయొక్క ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పబడును.
3. ఈ టిక్కెట్లవల్ల వసూలయ్యే సొమ్ములో యెడల కమిషన్ కమిషనరీ ఖర్చులపాను మిగతాసొమ్ము లాటరీ వేయవలయు ఏలూరు స్పెషల్ కో ఆపరేటివ్ బ్యాంక్ లో నుంచబడును.
4. ఈ మేడకు తనఖాలు కమిషనరీలే. లాటరీలో వెలుపొందినవారు వెంటనే తమస్వంతఖర్చులతో క్రమ మైన దీప్తావేణ ప్రాయశ్చిత్తుని రిజిస్టర్ చేయించి కో నలెను.
5. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తమపేరు, నివాసము స్పష్టముగ వ్రాసి టిక్కెట్లు 1-కి రు 5-0-0 నా మేర మణియార్డరు చేసినయెడల వెంటనే టిక్కెట్లు తిరుగుటపాలో పంపబడును. 10 టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొను వారికి ఒక టిక్కెట్లు కమిషనుగా నిల్పబడును.
6. టిక్కెట్లు వి. పి. గా పంపబడవు. పోస్టుఖర్చులు వంపనికే బాబులు యివ్వబడదు.

మాటూరి సర్వేశం.

మేడసాక్షు-దానకు,

చరక సంహిత

సూత్రస్థానము - చక్కని వ్యాఖ్యానముతో

తెనుగున

అచ్చుబడి తయారుగా నున్నది.

776 పుటలు-రూ 10 లే

కొద్ది కాపీలు మాత్రమున్నవి.

వలయువారు :

(8787)

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి వి. ఎ. ఎం. బి. సి. యం

మేనేజరు డైరెక్టరు

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హార్డిస్ కోట్లు, మాంటూరోడ్డు మాద్రాసు.

అని ప్రాణశోధకు.

100 కి నూరు గుణమైనవి.

హా-హా-యూ-నే - సా

అనే ఔషధమును సేవించుటచే క్రమము తప్పింపుట చేరుట, బలముచేరుటకై కలుగుచున్నట్లు మైల అమితముగా పోవుట, మూర్ఖు గడ్డలు మొదలగునవి. పూచీగా తోడుదురు గుణమియ్యనివో వైకము వాదనీయబడును.

HAKIM ABDUL HAJI,

P. O. Kamtaul,

Chhanga B. & O.

మోసము గ్రహించవలెను

మేము కాలాకాలమునండి శిల్పఖండునాలు చీరలు తలగుడ్డలు వగలుగు బట్టలు తయారుచేయుచున్నాము. మా బట్టలు ప్రతిగామమున ప్రసిద్ధిచెందిన ప్రతిమార్కెట్టున అమ్మచున్నవి. యీ మధ్య కొంతమంది వర్తకులు నాణ్యము లేనటు వంటిన్ని ఉత్తిన యెడల బాడలు పడేటటువంటిన్ని శిల్పబట్టలు తయారుచేయుచి మాబట్టలే అని ప్రజలను మోసపుచ్చుచున్నారు. సదరుమోసము తెలుపుకొనుటకుగాను మా బట్టలు ప్రతిఖండువానైన మాపేరువున్న బొమ్మనకటి అంటించి యున్నాము. మాబట్టలన్ను లేనటువంటి శిల్పబట్టలు మాచి కాదని గ్రహించవలెను. మాపేరుతో పున్నట్లువి మాత్రమే మాకునిమాకు కొనవలెను. కొనినయెడల ధరలు తెలియపరచెదము. శిల్పబట్టలు ఉతుకుకొనుటకు మేము సోపు తయారుచేసినాము. పా 1-కి రు 0-12-0 ముప్పావలామార్కమే.

తెలిగ్రాఫ్ అడ్రెస్సు, ముప్పన సోమరాజు, వీరాజు సిల్కగుడ్డు. వెద్దాత్రుము, గోవాటికల్.

గొప్ప భగవద్దా! జాతకరత్నము

[PART I

జన్మనక్షత్రము పుట్టినతేది వేళ మున్నగునవి లేకలేక సంక త్వర ఫలితములను శాస్త్రజ్ఞుల రీతిగనుక సహా యొన్ని సంక త్వరములైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కర లేకలేక తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. భవము, సంతానము, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు ద్వాదశభూతములలో మీ మీ జాత కములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుగ్గుడు. దీని వెల రు 2-0-0, వెలఖర్చులోగా కొనువారికి 1-0-0 మాత్రమే కలయువో జాతకములు భవమైనభవరకు పంపబడును. (164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఖింకోట్, విశాఖపట్నంబల్లా.

బాలవిలేంతుపుట

ఈమాసపు మాతరన్ రివ్యూలో నిట్లు వ్రాయబడియున్నది:— ఆంధ్రజిల్లాలలో గడచిన జనాభా లెక్కలను బట్టి బాల విలేంతుపుటసంఖ్య క్రమేణ తుదిక మగుచున్నది. 10 సంవత్సరములలోపుగల 1000మంది యాడుపిల్లలలో 664 మందికి వివాహమై యున్నది. బాల్యవివాహముల సంఖ్యలోను బాలవిలేంతు సంఖ్యలోను 1508 50 వంతు బా స్తియైయున్నది. ఈ సంఖ్యలను బట్టిమాత్ర సోపల్ రిఫార్మర్సుయొక్కప్పటి స్వరాజ్యమున కల్లా యుండెడు యాంధ్రజాతీయనంద బాల వర్తప్తికర మన సంది యును తేడ. తమ గృహములలోగల 10మంది చిన్నపాపలలో 6వారికి అతిబాల్యములోనే వైశ్యము సంభవించుటగల జేసి తమ స్వగృహపాలనమే చేకగానివారికి న్యాయములు జరిపాలిం చునర్హ్యులును స్వరాజ్యపాలన మొనరిగి యెమిప్రయోజనము?

నూతన అలహాబాద్ విశ్వవిద్యాలయము

లెన్ చాన్సలర్ సర్ డిలాఫాసీ గారి అధ్యక్షతన జరిగిన నూతన అలహాబాద్ విశ్వవిద్యాలయపు నె నేటర్ల సమావేశ మునందు ఇక్కడ నాకాయజ గుర్తుగారు అధిక సిద్ధిని సూచియు మితవ్యమును సూచియు ఉపపాదించిన తీర్మానమునై త్రివ చర్చ జరిగెను. ఉపాధ్యక్షులు క్వరలో తా ముద్వోగము చాలిం చుకొనుమని పలికిరి

మేమెల్ పరిస్థితులు

పార్లమెంటులో జరిగిన రాజుబా. ప్రకారము మేమెలలో తాత్కాలిక చెదమని లుభేయానారు జ్యోతిషు కు.

బ్రిటనులో పనిచేసి తాత్కాలిక సంఖ్య ఇత్తుడు తగ్గినది మొత్తసంఖ్య 1458690 మాత్రమే,

బంగారు, వెండివగైరా యేలం నో టీ సు

తిరుమల తిరుపతివగైరా దేవస్థానములలో 1922 వ సం॥ నవంబరు నెల మొదలు 1922 వ సం॥ డిశంబరు నెలవరకు వచ్చిన బంగారువగైరా వస్తు పులు యిదిగవ కనుపరిచినవాటిని 1923 వ సం॥ జనవరి నెల 30-వ తేది ఘంగళవారం 12 ఘంటలు మొదలు తిరుపతి దేవస్థానం ఖజానావద్ద ఆ దిన మున్ను తమవార యేలం పూర్తి అయ్యేవరకు ప్రతి దినము అదేవేళకు ప్రారంభించి యేలం వేయబడును. యేలంలో సవాలుచేయకొరువారు దేవస్థానం కచ్చే రిలో ముందుగా రూ 100 లు ధరావత్తు కట్టి యేల ములో సవాలుచేయవలసినది. యేలం ఖాయపరిచిన విషయమునుగురించి శ్రీ విచారణకర్తల వారి మంజూరి పుత్రరపు సాదరయిన తేదిలాగాయుతు 30 దినములలో యేలం మొత్తము చెల్లించి లాటును పుచ్చుకోవలయును. అట్లు పైకము చెల్లించి లాటును తీసుకొనియెడల వాయిదామీరిన తేదిలాగాయుతు మరి ఒక నెలవరకు సదరులాటును అమానత్తులో పుంచడమగును. అట్టిరోజులలో దినము 1 టికి లాటు 1 టికి రెండు రూపాయలు జరిమాన చెల్లించి లాటును తీసుకోవలయును. అట్లు తీసుకొనియెడల లాటును మరుయేలం వేయించి అందుచే దేవస్థాన మునకు కలిగేనష్టమును పాట్రి వద్ద క్రమప్రకారము వసూలు చేయబడును.

- 1 బంగారుధరా ఒకటికి తులములు 80 కంటకు 718 తులములు
 - 2 బంగారునాణ్యములు లాటుగా రకములు 2
 - 3 వెండి ధరాపా 100) తులములవంటికు 4098 ,,
 - 4 వెండినాణ్యములు లాటుగా రకములు 8
 - 5 శోభిభూరూపాయలు 2514
 - 6 శేషదూపాయలు ధరాపా రు 1000 కంటకు రు 1464 లు
 - 7 శేషదైపాలు ఒకలాటుగా రూ 240/లు
 - 8 తామ్రము ఒకలాటుగా శేర్లు 780
 - 9 రాగివగైరా తామ్రము ఒకలాటుగా 168
 - 10 వస్త్రములు వగైరాలు
 - 11 కర్పూరంబిగైరా జిన్నిసామానులు.
- తిరుపతి విచారణకర్తలవారి అధీను } సి. దొరసామయ్య
 ది 17-1-1923 } దివ్యాపేష్కారు

ప్రజాస్వామ్య కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ

ఏలూరులో జరిగిన తీర్మానములు

(స్వీకృత విశేషం)

ఈ సల 21-22 తేదీలను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజాస్వామ్య కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వ్యవహార ఏలూరులో సమావేశమై ప్రస్తుత స్థితిగతులను పూర్తిగా చర్చించి యీ కింది తీర్మానములు యితర తీర్మానములనుగూడ సామోదించి, క్రియత టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారి కార్యదర్శిగా నుండిరి.

1. సుబర్బనీ ఆక్రమణకు భద్రత కల్పించు పంతులకు అభ్యర్థననుండి దరఖాస్తులు కోరవలసినది. వచ్చిన దరఖాస్తులలో నుండి తగినవారిని యితరపు నిర్ణయించుటకు శ్రీ సాగేశ్వర రావుగారిని కోరవలయునని. దరఖాస్తులు యీ సల 23 తేదీలోపుగా కోరవలసినది.

2. జె.ఎ.

ప్రజాస్వామ్య కాంగ్రెసు సంఘమువారు భద్రత గ్రామములను (వాసిన తుల్యతరము) పూర్తి దైర్ఘ్యముగా కలిపి పరిపాలనను.

3. క్రియత పి. నుబ్బా రావుగారు సుబర్బనీనుండి తిరిగి వచ్చిన కలెక్షన్ కలెక్షన్ గుంటూరుజిల్లా సంఘమువారు మంజూరు చేయవలసినది సలహా చేయవలయునని.

ఈ క్రింద సమావేశమైనవారు ఆంధ్రప్రదేశ్ మంజూరు ఫిబ్రవరి మాసములో నొక పర్యాయమున ఏలూరు మాసములో నొక పర్యాయమున తిలక్ స్వరాజ్యనిధి వసూలు నిమిత్తమున కాంగ్రెసు ప్రచారము నిమిత్తమున సంచారము చేయవలసినది.

- 1. క్రియతలు టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు.
- 2. కాకినాడలో సాగేశ్వరరావు పంతులుగారు.
- 3. భోగరాజు కట్టాభి నీతారామయ్యగారు.
- 4. జుగ్గెల గోపాలకృష్ణయ్యగారు.
- 5. గంపలసూరి జమిందారుగారు.
- 6. గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు.

2. మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారు. వైస్రంఘమునకు అవసరమని తోచిన యితరులను చేర్చు కొనుటకు సభ్యులకు అధికారమిచ్చవలెనని. వీరు వెంటనే పని ప్రారంభించవలసినది. వీరి ప్రయాణమున కగు మూడవక్లాసు రైల్వే టిక్కెట్లను యితరభర్తలను ఏలూరును ప్రచారము జరిగియేడల ఆజ్ఞా సంఘమువారు యిచ్చవలసినది.

5. రాష్ట్రములో వసూలయ్యేది తిలక్ స్వరాజ్యనిధి లోని మొత్తము యిక్కడి విభజనగా విభజించవలెనని. 100 కి 5 వంతున అభిభారత సంఘమునకు పంప బడును.

100 కి 50 వంతున ఆ. భా. సంఘము వర్కింగు కమిటీ వారి తీర్మానము సాకము రివ్యూలో నుంచవలెనని.

190 కి 10 వంతున రాష్ట్రసంఘము వ్యయములకింద ప్రత్యేకింప వలెనని.

ఈ తీర్మానము నాటికి 65 వంతున జిల్లాలలో వసూలైన స్వరాజ్యనిధి సొమ్మును రాష్ట్రీయ సంఘమునకు పంపి. మిగిలిన నాటికి 35 వంతు మొత్తము జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారు తమ కార్య నిర్వహణమునకు ఉంచుకొనవలెను.

6 (ఆ) ఈ సల 20 వ తేదీన రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు అభిభారత కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు చేసిన తీర్మానము ప్రకారము ఆయా జిల్లాలకు నిర్ణయించిన తిలక్ స్వరాజ్యనిధిని వెంటనే వసూలజేయుటకును, వాలంటీరులను చేర్చుటకు కార్యారంభము చేయవలసినదిని కోరవలెనని. ఈపని ఏప్రిల్ 30 వ తేదీలోపు చేయవలయునని గమనించవలసినది.

(బి) అభిభారత కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు కోరిన రీతిని సంఘము బలపరచును.

(సి) కాంగ్రెసు మొదలైన వలన 1913 వ సంవత్సరము 4 ఆశాలు వసూలుచేయవలసినది.

(డి) క్రొత్త సభ్యులను చేర్చవలసినది.

(3) లేని స్థలములయందు క్రొత్త సంఘముల స్థాపించ వలసినది.

7 ఈ క్రింది నియమములకు సంబంధించిన యుత్తరమును జిల్లాసంఘములకు పంపవలసినది.

1. ప్రతి గ్రామములోను గ్రామసంఘములు ఏర్పడ వలె యావత్కము, అట్టి సంఘములో సభ్యులుగా చేరవారు

18 సంవత్సరములకు కనీసముగా నయము గలిగి కాంగ్రెసు చట్టమునందలి మొదటి సూత్రమును తక్కిన నిబంధనలలోని ముఖ్యోద్దేశములను విధానములను ప్రాచీనములను బహుశాన వలెను. అట్టి సంఘములో 5 గురికి, తక్కినవారు కనీసము 100 డాలరు స్త్రీలుగూడ సభ్యులుగా చేరవలెను. సభ్యులు ప్రతి వారమున ఆ 4 లు చందానియ్యవలెను. ప్రాతరసంఘము అన్న పేరును సభ్యులవలన క్రొత్త సంవత్సరమునకు నాలుగు ఆశాలు తప్పక వసూలుచేయవలెను. చందా నియమించారు ఎన్నికలలో నమ్మకుల నిచ్చుటకు గాని ఎన్నుకొనబడుటకు గాని అర్హులు గానేరరు.

2. ప్రతిసంఘమునకు అధ్యక్షుడు కార్యదర్శి మొదలగు ఉద్యోగములను సాధ్యమైనంతవరకు ఎన్నుకొనవలెను. ఫిర్యాదు 5 గురు చొప్పున ఆయా ఫిర్యాదులలోని గ్రామసంఘ ములు 5 రికి జిల్లాసంఘమునకు ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొన వలెను. పదివలెను మించిన జనసంఖ్య గల ప్రతివర్ణము ఒక ఫిర్యాదుగా నెంచబడును. వై నుడివివరకారము ఎన్నుకొనబడిన ఉద్యోగములయొక్కయు సభ్యులయొక్కయు పేర్లన్నయు ఆయా జిల్లాసంఘ కార్యదర్శిగారికి పంపవలెను.

3. ప్రతిజిల్లా సంఘమునకు తమ కార్యనిర్వాహక వ్యయ లను ఉద్యోగములను ఎన్నుకొని జిల్లామొత్తము జనాభా నిక 50 కి వలె ఒక్కరిని చొప్పున మార్పిసెలాలలోపల రాష్ట్రీయకార్య సభ్యులను ఎన్నుకొనవలెను.

4. ప్రతిజిల్లా సంఘమునకు తమ జిల్లాలోని గ్రామసంఘ ములన్నియు ఎన్నికలు మొదలగునవి సభ్యముగను సాధ్యమై నంత క్రమముగను జరుపుకొని ప్రయత్నము చేయవలెను.

5. ఈ ప్రకారము రాష్ట్రసంఘ సభ్యుల యెన్నికలు అయినవిక. రాష్ట్రసంఘ మునకు కార్య నిర్వాహక సంఘసభ్యులకు, సంఘాధ్యక్షులను ఎన్నుకొనుటకు రాష్ట్ర సంఘసభ రోజులు వెలలో జరుగును.

6. రాష్ట్రసంఘసభ్యులు ప్రతివారము 5 రూపాయలు వందా పయ నుడివివర కార్యసంఘసమావేశములోపల రాష్ట్ర సంఘకార్యదర్శిగారికి తెలియవలెను.

7. ప్రతిజిల్లాసంఘమునకు స్వరాజ్యనిధి వసూలుచేయుటకు తగిన యేర్పాట్లు గావించవలెను.

8. క్రియత టంగుటూరి ప్రకాశంగారు కోకాశ్యకు పదవికి రాజీనామా నిచ్చినందుకు క్రియత భోగరాజుకట్టాభి నీతారామయ్యగారిని ఆపదవికి ఎన్నుకొనవలెనని.

9. జే.ఎ.నుబ్బా రావుగారు నిర్వహించుటకును ఆయా జిల్లాలనుండి కారాగారములకు పోయి విడుదలయిన వారిలో సహాయము అవసరమగువారిని వారివారి క్రితావస్థలకును అనుగుణించి జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యములలో నియమించి వారిజేసేవాతరత్యమును వెంటనే వినియోగించుకొనవలసిన దని సలహాచేయును అట్లు నియమించుట ఆవశ్యమునైన వారి విషయమును సంఘమువారికి తెలియజేయవలసినదిని కోరవలెనని. ఈవిధముగా తెలియజేసేవపుడు ఈ సంఘమువారు అట్టి వారికి తగినయేర్పాట్లు చేయుటకు తీర్మానించవలెనని.

10. అభిభారత సంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గమువారిలోని కమిషనరునది ఈ రాష్ట్రీయలో కాంతిరైస్యమును క్రొత్తగా వెలకొలుపు నుద్దేశముతో నిధిరకు ఈ రాష్ట్రీయనం దున్న కాంతిరైస్యమును, కాంతిరైస్యకాఖిలు, ప్రధాన సంఘమును ఈతీర్మానముచే యుచేయవలయునని. మరల పని ప్రారంభించుటకు గాను ఈక్రింది ప్రధాన సంఘమును నియమించుట యయినది.

క్రియతలు ఉన్న కలెక్టోరీయముగాను, గండువారాయణ రాజుగారు, కన్యగంటి మార్కెటారాయణమూర్తిగారు, సి. వి. కంగంపెట్టిగారు, టంగుటూరి ప్రకాశంగారు.

కాంగ్రెసువారు నియమించిన నియమములను అంగీకరించి ఆవ సరమయిన యితర నియమములు చేయుటకును, కార్యసాధనకు అవసరమైన ఉద్యోగములను నియమించుటకును ఖజాన్చీ ట్టుటకును ఇంకా అవసరమయిన యితరకార్యములు చేయుట కును ఈసంఘమునకు అధికార మియ్యవలయునని. ఈ సంఘ సభ్యుల ప్రయాణ భర్తలకును అవసరమయ్యే యితరభర్తలకును రు 500 లు మంజూరు చేయవలయునని. క్రియత ఉన్న కార్య మింకాగాని రాష్ట్రీయకాంతిరైస్య వాయుడుగ నియమించవలె నని.

కార్యసాధన ఏలూరునకు పంపవలసినది.

క్రియత వంతు వారాయణరాజుగారిని సంఘమునకు కార్యదర్శిగా ఎన్నుకొనవలెనని.

వైస్రంఘములలో ఎవరినైనను సభ్యులుగానుండుటకు ఇష్టములేనియెడల రాష్ట్రసంఘాధ్యక్షుడు మిగిలిన సభ్యులతో సలహాచేసి ఆస్థానములయందు అర్హులను నియమించవలెను.

11. ప్రతిజిల్లా కార్యనిర్వాహక సంఘమువారును జిల్లా కాంతిరైస్యను వెలకొలుపుటకు టిడుగురు సభ్యులకు ఎక్కువకాని సంఖ్యతో జిల్లాకాంతిరైస్యసంఘము నేర్పరచవలసినది. రాష్ట్రీయ ప్రధానసంఘమువారి అధికారమునకు లోబడి ఈసంఘములు కార్యములను నిర్వహించవలసినది.

జిల్లా కాంతిరైస్య సంఘములు జిల్లాకాంగ్రెసు కార్య నిర్వాహక సంఘముల యొక్క ప్రయత్నములలోబడి నడుచుకొనవలెను.

12. ముద్యపాన నిషేధ విషయమున ఆంగ్లవద్దను పాటల వద్దను గిస్తీలు పెట్టి నిషేధించువద్దని ముందు సూచన చేయు తరతు అవలంబించుట ఆవశ్యమని.

13. 1922 డిసెంబరు 10 వ తేదీని చేయబడిన అయిదవ తీర్మానమున గడువు జనవరి 20 వ తేదీవరకును యిదవవకు తెట్టుకొను. దానినిపుడు ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీవరకు పెంచవలయు నని.

14. జె.ఎ.నుబ్బా రావుగారు వైస్రంఘము ప్రతి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు కడవిన గంజురాంతమునకు (అనగా 1923 వ సం. జనవరి 1 వ తేదీవరకు) తమ జమాఖర్చు పట్టీలను తయారుజేసి రాష్ట్రకార్యసాధనకు పంపవలెను. అట్లు పంపినవారికి వీరిధర్మము బయలుపలుగా, గ్రాంటుగాని పంప బడవు.

15. ఇదవరకు కార్యదర్శులుగా ఎన్నుకొనవద్దో కడ విన సంవత్సరము పనిచేసిన క్రియతలు గో. శీతారామకాష్ఠి గారిని, ఎం. వి. కరసింహారావుగారిని, వాక్టరు బ్ర. ముబిన్సా బియ్యముగారిని ఈసభవారు మండము లర్పించుచున్నారు.

16. కెక్కలన్నియు తనిఖీచేసి పూర్తిచేసి ఈసంవత్సర ము పట్టీలను తయారుచేసి ఈసంఘమువారికి దయచేసి పంపి గలందులకు క్రియత శీతారామకాష్ఠిగారిని కోరవలెనని.

17. క్రియత భా. నుబ్బా రావుగారికి జిల్లా కార్యదర్శి నని. ఈ రెండు సంఘాను చేయవలయునని.

18. ఇదవరకు వలెనే అన్ని కాంగ్రెసు సంఘములవారును నిర్మాణ కార్యక్రమమున అనగా (1) భద్రత వ్యాపనము (2) అస్పృశ్యతా నివారణము (3) క్రిథిధ బహిష్కారములు (4) హింసామహ్యరీతిని క్రైస్తవ జైన పౌరసేవ సర్వసహా ప్రైతి మున్నగు సర్వవిషయములందును ఎక్కువకృతాంతో పని చేసి సాధ్య మయినంతవరకు పూర్తిచేయుటకు కోరవలెనని.

19. క్రియత గడ్డ రంగయ్యవారుగాను పల్నాడు జురంత విచారణోపసంఘము పక్షమున పండిత నివేదనము ఆలోచించవలయునని. దీనిలోని ముఖ్యభాగములు నిజేసిగా ప్రక టించుటకు తీర్మానించవలయునని.

ప్రసూతన ధర్మమండలి

గౌరవపేట, గుంటూరు

ఈ మండలివారిచే ఈ మాఖ శుక్ర 1 మొదలుకొని ప్రతి దినము పగలు 12 1/2 గంటలు మొదలు 2 1/2 గంటలవరకు గీతా భావ్యమును మాఖశుక్రమును ప్రాకృత పరమార్థమును కనుమలగునట్లును సర్వవలస కలిగుండుముగ తెలియజేయును. ఇక్కడ నీతి భక్తి జ్ఞానవికాసములకు త్యాగిలతనొందు టకు బోధించుచుండును మధ్య బంధుత్వవాస్తవ్యులగు శ్రీ కాకినాడలోని వీరేశలింగం అయ్యవార్లంగారును ఇచ్చగుంట వెంకటాంబగారును పయ ప్రంపరసాంతరము దాయకము ననుసరించి మహాభక్తులగు యొక్కయు క్రమల సుపర్యవించును సభ్యుల సత్వంతానందములను జేయుచుండిరి. ఈ ప్రసూతన ధర్మమండలికి కార్యదర్శియగు వెంకటాంబగారిని ఇదవరకు పురాణాదులు భావ్యమును చెప్పనిక్కమునకును మేకారణ మననో ప్రార్థనాని చేయవలెనని ప్రతిగారిచే జేయు ప్రార్థన ఫి. 22.

అధ్యక్షురాలు— ఏకా వెంకటరత్నమ్మ
సభ్యులు— బాబు మారమ్మ
పాతూరి అన్నపూర్ణమ్మ.

జ్యోతు మార్కులు పాను 1 కి 91000 నుండి 92000 చొప్పున చెలామణియగు చున్నయని.

మొదలు క్రొత్త ప్రభుత్వమును కాపాడుటకును తోడ్పడుటకును మొదలు క్రీస్తు సభలో ప్రతినిధులు తీర్మానించు కొనిరి. స్థానిక స్వాతంత్ర్యధరపాలనమును అధికారమునకుకొని లూథెరియన్ కలియుటకు ఏర్పరచుకొనిరి.

ఖద్దరు ప్రచారము

మధ్యరాష్ట్రములు

కాంగ్రెసు హిందీ, మహారాష్ట్ర మధ్యరాష్ట్రములు, బీకానీ, ప్రభుత్వపరిపాలన రాష్ట్రములలోని భాగములై యున్నవి.

మహారాష్ట్ర మధ్యరాష్ట్రములు

హిందీ మధ్యరాష్ట్రముల ముఖ్యస్థానము జబల్ పూరు పండును, మహారాష్ట్ర మధ్యరాష్ట్రముల ముఖ్యస్థానము నాగపూరు నందును నీయమింపబడును. మహారాష్ట్ర మధ్యరాష్ట్రములలో నాగపూరు, వార్ధా, నంద్యాల, భండారజిల్లాలు గలవు. ఈ మహారాష్ట్ర మధ్యరాష్ట్రములను ప్రతి విస్తారముగ పండును. ఈ దూది బిగి తక్కువగా నుండును. ఉదాహరణకు, కంబోడియాదూది 1 1/8 అంగుళముల పొడవునుండి పండింపబడును. ఈ రాష్ట్రములలో ప్రతి విశేషముగ పండినను, వడుపు, నేతవను తెక్కువగా జరుగుటలేదు. ప్రతిపాలములలో ధనికీ నూలి యెక్కువ యున్నట్లుచేతను, పనివారలు తక్కువ నుండుటచేతను వార్ధా, నాగపూరు జిల్లాలలో ముఖ్యముగ వడుగుపని జరుగుటలేదు. లోపలికిపోయిన కొలదియు చంద, భండారజిల్లాలలో కూలి అంతరీక్షియము గాదు. ఆకెండుజిల్లాలలోను రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘము ఖద్దరు ఉత్పత్తికి పనికిని నిజముగాంచ నుండేందు చున్నది. నాగపూరు లో గోవింద కల భవనము నందును, నవోలి తాలూకాలో కిన్నె యందును చెండు ఖద్దరు ఉత్పత్తిస్థానములు గలవు.

హిందీ మధ్యరాష్ట్రములు

హిందీమధ్యరాష్ట్రములలో (1) జబల్ పూరు (2) సాగర్ (3) దామో (4) సిద్ధాంతి (5) మండల్ (6) హోషంగపూరు (7) నరసింగపూరు (8) సిమర్ (9) చింతారా (10) బీబీ (11) కేతూరు, (12) బిలావపూరు (13) ద్వక్ (14) బాలాపూరు జిల్లాలు గలవు. హిందీ మధ్యరాష్ట్రములలోగూడ ప్రతి పండింపబడును గాని మహారాష్ట్ర మధ్యరాష్ట్రములం కంటెయెక్కువగా పండింపబడును. ముఖ్యముగ సిమర్ జిల్లాలోను, అపకన హోషంగపూరు జిల్లాలో పశ్చిమభాగములందును, నాగపూరు ప్రక్క నున్న చింతారజిల్లాలోని సంసారతాలూకాలోను ప్రతియెక్కువగా బండును. ఇంక నుచ పర (సియోని) ఖద్దరు, బర్తన్నురు, కేవి, డీ అర్, ఖర్నోట, వార్ధా దామోలో కొంతభాగము నామిటా నెప్పింగుపూరు ఈ ప్రదేశములలోగూడ ప్రతి పండింపబడును. తక్కువదిగిల ప్రతి యిచట పండింపబడును. రాటుముల పండియు ఖద్దరు తయారు చేయువారలకు ఋణములిచ్చియు జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీలవారు నూలును కొనియు యంతవరకును కొలదిమోతముగ నీరాష్ట్రము కద్దరు ప్రచారము చేయబడుచున్నది. అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీవారు 1921 డిసెంబరులో 8500 రూపాయల ఋణము నిచ్చిరి. ఆదబ్బు కొన్ని జిల్లాలలో ఖద్దరుపనికి పనికిపెట్టబడెను. జబల్ పూరు కాంగ్రెసు కమిటీకి 15000 రూపాయలు డిసెంబరు నెలలో నీయబడెను. అందు 7500 రూపాయలు రాట్టములకును నూలుకును ఖద్దరుకును వినియోగించబడెను. ఇట్లే 5 వేల రూపాయలు చింతారా జిల్లా కీయబడెను. 7 వేల రూపాయలు నాగపూరు జిల్లా కీయబడెను. ఇచ్చిన డబ్బులతోయూ నూలు తయారు చేయుటకును కద్దరుతయారు చేయుటకును వినియోగించబడెను. ఈ మధ్య నీ సియోనికి 2 వేల రూపాయల వీడు బడెను.

ఖద్దరు విధానము

ఇప్పుడీ రాష్ట్రమునకు ప్రత్యేకముగ రాష్ట్రీయకద్దరు కేంద్ర, కద్దరుకాఖయోజన నిర్వహించబడెను. దీనికి క్రియుక డి. కే. మెహతా గా రధ్యక్షులుగ నుండును. ఈకాఖ యందు ఏడుగురు సభ్యులు గలరు. బోర్డుయొక్క హెడ్ క్వార్టర్స్ సియోనిలో నియమింపబడెను. ఖద్దరు అమ్మకమునకు ముఖ్యస్థానములలో దుకాణముల బెట్టియు నేతలనుముట్లను సన్న చేయుటకు స్టోరును స్థాపించి యు నేతల తయారణను స్థాపించి యు అందు చలవచేయుట రంగుచేయుట నెప్పియు అద్దకంపని వారల నిర్దేశి ప్రయోజనము చేయించుచు ఆ పనికిను లేనివోట్ల వది నేతలకును నియమించియు ఖద్దరుఉత్పత్తికి ప్రత్యేకవసతులు గల జిల్లాలకు ఋణముల నిచ్చియు, కద్దరు నిర్మాణ మభివృద్ధి చేయుటకు తీర్మానింపబడెను.

ఖద్దరు నిర్మాణము

ఇక్కడ ఏడుగురు పింగారిలు చేసెదరు. ఏడుగురుచేయుటకు 80 తులముల నేరునకును 3, 4, అణాలు పుచ్చుకొందురు. పూర్వరకపురాటాను ఉపయోగములో నున్నది. అది గ్రామములలో 1 రూపాయయు, తట్టణములలో 2 రూపాయలునుండును. సాధారణముగా 6 నెలలు 10 వరకు నెంబరులు నూలువడుక బట్టెను. కొద్దిగమూతము 10, 15, నెంబరులు తయారుచేయ బట్టెను. 10 నెంబరువరకు నూలువడుకుటకు 8 అణాలును, 15 వరకు 12 అణాలును 20 నెంబరువరకు 1 రూపాయ 1 1/2 రూపాయయు, 30 తులముల తేరుకు పుచ్చుకొనబడును. తయారణ నూలులో 50 వంతులు పడు గురు పనికి వచ్చును. నేయు గుడ్డ 45 అంగుళముల వెడల్పు కన్న నెక్కువయొండదు. నేయుటకు 86 అం|| వె|| 2 1/2, 3 అణాలును, 42 అం|| వె|| 8 1/2, 4 1/2 అణాలును, 45 అం|| వె|| 5 1/2 అణాలును గజమునకు పుచ్చుకొనబడును. ఖద్దరు ఖరీదు 31 అం|| వె|| గజము 6-8 అణాలును, 80 అం|| వె|| గజము 8-10 అణాలును, 40 అం|| వె|| గజము 11-13 అణాలును, 45 అం|| వె|| గజము 14 అ- 1-2-0 అను ఉండును.

ఈ రాష్ట్రములో రంగులు చేసిన వేర్వేలు రకముల ఖద్దరు యెక్కువ కావనియున్నది గాని తయారులేదు. ఈ రాష్ట్రము నకు రంగుల అద్దకంగుడ్డలును, దోవతలును నీరులును, చెక్కులను కావలయును.

బీరారు

బీరారు కాంగ్రెసు రాష్ట్రము, మధ్యరాష్ట్రములు బీరారు పూలనా రాష్ట్రములో భాగముగ నున్నది. అందు (1) ఇయోట్ (2) అహిలా (3) అమోటి (4) బుల్లూనా జిల్లాలు నామిటా గలవు.

ప్రతిపంట్ల

బీరారు పెద్దప్రతి పండించు రాష్ట్రము. సారవంతమగు నట్లయిగలదు. అందు ప్రతి కాంగ్రెసు పండును. బీరారులో బీరారు తేలికలయ అను రకముల ప్రతి పండింపబడును. బీరారు తేలిక అను రకములో 6 వేల వేరు విధము ప్రతిపండియించును. ఒకే తోలములో నిది ఒకదాని ప్రక్కనొకటి యెంచి పోతును. అతల్లిదిగి 1/2 అంగుళము వెడల్పు అంగుళమువరకుండును. పంట చేయుటలోను గింజులు తీయగా వచ్చు ప్రతిలోనుగూడ వేల వేలగా నుండును. రోజువారము బిగి 5/8 అంగుళము అండును. అది యీరాష్ట్రమునకు తగియున్నది. ఈ రకం ప్రతిగింజులు తీయగా నూటికి 40 వంతులువచ్చును.

ఖద్దరు కార్యవిధానము

ఈ రాష్ట్రములో కద్దరు ఉత్పత్తి నిర్మాణ కార్యమును రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము పూనుకొనెదను. అసహాయోద్యమ ప్రాంతభవించెడి రాష్ట్రములో కద్దరు తయారుచేయుటకుగూర్చియు ఉపయోగమునుగూర్చియు మూతము ప్రచారము గావించుటకుండును. ఈవిషయమై అతనరమగు ప్రచారము చేయుటకు జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీల కధికార మియబడెను. ఇయోట్ అహిలా అమోటి బుల్లూనా జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీలు యీ ప్రచారమును చేసి రాటుముల ప్రచారమునకును ఖద్దరు నిలక చేయుటకును నూలుకొనుటకును 7 వేల రూపాయలను వెచ్చించెను.

వడుకునేతపనులు

ఈ రాష్ట్రములో పాలములందు పనిచేయుటకుల ఎక్కువ కూలి గిట్టుటచే వడుకుపని యెక్కువ ప్రచారములో లేదు. ఈ రాష్ట్రమునందు 10 వ నెంబరుకు తక్కువ నూలే తయారు చేయబడును. అప్పుడప్పుడు 20 వ నెంబరు వరకు తయారు గావతును. ఈ తయారుగు దానిలో 20 వంతులు మూతము పడుకుట పనికివచ్చును. ముతక వడుకునూలు దుప్పట్లకును తివా నీలకును ఉపయోగించబడును. ఈ రాష్ట్రములో 1800 రాటుములు పనిచేయుచున్నట్లు అంచనా వేయబడినది. ఎంతవూలు, ఖద్దరు తయారుగునో సంఖ్యలు తెలియలేదు. పడుకుట దగిననూలు తక్కువగుటకులకు శుద్ధమైన ఖద్దరు తయారుగు నది చాలతక్కువ. అచట తయారుగు కద్దరులో చాలవరకు పడుకుండదు మిల్లునూలుండి కల్గినందున. ఈ రాష్ట్రములో నేతగాయనుల తక్కువే. రాష్ట్రీయకట్టను 1500 చేతగ్గములు మూతమున్నట్లు అంచనావేయబడినది. ఇవి అంజుగాక, ఎల్లి బిరూరు, పూసల, ధమ్గాను, ఆకట్, వాసిక, బలపూరు, డియోల్లాను, డియోల్లాను రాజా, ఖాంగాను ముఖ్యస్థానములలో పని చేయుచున్నవి. ఖాన్దాను, అమోటిలో వడుకు నేతవనుల నేర్పుటకు రెండు విద్యాలయములు గలవు. అందు నాదాపు నూరుమంది విద్యార్థులు నేర్పుకొనుచున్నారు. ఈ రాష్ట్రములో కద్దరు తయారుచేయుటకు చాల ఖర్చును గాన చేతితో వడికిననూలును, చాక ఖద్దరును దిగుమతి గావలసిన యవసరము గలదు.

సామ్రాజ్య శాసనసభ

(నిన్నటికథవాయి)

ప్రతిపంట్ల నభివృద్ధిచేయుటకు బిల్లు తరువాత ప్రతిపంట్ల భారత భూమియందు సభివృద్ధిచేయుటకు యువయోగము భవనోక్తమొక్కటి నిర్మించుటకు యొకబిల్లు చుల్లూగారుపాదించెద తేది. ఈబిల్లు 1917-18 సంవత్సరమున ప్రభుత్వమువారు నియోజించిన ప్రతిపంట్ల విచారణ సంఘమువారి సలహాలపై నాధారపడి తయారై యొబడిగి, తీసికట్ట ప్రతిచేలోన ప్రతిచేలువైనది 8 అణాలు గుత్తెవిధించి వచ్చినయెత్తును ప్రతివిచారణ సంఘమువారి ఖర్చులకును, కేంద్రసంఘమువారితో యొత్తర క్రతుత్తరములు జరుపునిమిత్తమును, క్షణసాయాభివృద్ధి, కర్మాగారాభివృద్ధి, నిమిత్తము చేయబోవు పరిశోధనకును వినియోగించ బడును. తొలుతవ్యవసాయ శాఖకు సహాయధనమిచ్చి పరిశోధనలచేయు వసతులునిర్మించి, కేవలస్థానికాపయోగములు మూతములుగ నుండక భారతదేశమున కంతట నుపయోగపడునట్లును అఖిలభారతీయపు ప్రతి విచారణ సంఘమువారి సలహాల ననుగుణించి నాణ్యకాంతావకము అవసర ఖర్చులనిమిత్తము వనాలు తక్షణము చేయవలయుననియు యాకవిటివారు నూచించిరి.

ఈసూచనల స్థానిక ప్రభుత్వమువారందరు నొప్పుకొనిరి. మారులును గూడనిం

కామన్న చెంబువూరు యలకు నొప్పుకొని భారత ప్రభుత్వము వారు వాదబట్టినట్టియు, పరదేశమున కెగుమతి చేయబడునట్టియు, ప్రతివైయాపన్ను వేయబడును. ఇందువలన గంకర్నమునకు తొమ్మిదిలక్షల రూపాయలు వసూలుగును.

క్రివినలు ప్రాసీజరుకోర్టు 117 నెక్కును.

తరువాత క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోర్టు చర్యప్రారంభింపబడెను. తొలుత శ్రీ బీకాద్రికా గూడ 117 నెక్కు ను నందొకసంవరణను పాదించిరి. ఏమనుజుడుగాని, విని కిడిమిగడెనను, ఇతరవిధముననైనను ప్రాత నేరముదనిగాని, మామూలు నేకకథన గానితోచిన అనుసందర్భమున ఇతరవిధములగాని అనుమాటలు తీసికట్టయబడవలయును. ఈమాటలందుండుటకులను, సర్వాధికారిలగు పోలీసువారు తమక క్రిసంతయు వినియోగించి, ప్రమాదమునగావున్న అక్రమమార్గమున నేని సాక్ష్యముకల్పింప ప్రయత్నించుచేయునంతరు.

నక్ హానిమాక్సిమోగారు ఇతరవిధముల ననుమాటలకును పాదకులకు మామియులు అపార్థమును కల్పించిరి. ఇతరవిధములననగా వినికిడిమిగడెన కలమూత్రమేసాక్ష్యము పొందగూడదని యెగానివేరుగాదు. నక్ మెనెట్టియేసాక్ష్యము వలననగాని యేమనుజుడు గాని ప్రాత నేరముదని గాని, మామూలు నేరముదనిగాని తుజువగు నక్షయన అసాక్ష్యమును నిరసించగూడదనియే తీసికట్టయెను.

కోరెచర్య జరిగిన తరువాత నోటుకు బెట్టుగా సవరణ యోజిపోయెను. ఇమన్ గారు తరువాత నెట్టుపాదించిరి: 117 నెక్కును అంత్యమునందు "విని కిడిమిగడె" అనగా, నేరమును నిరసించు స్థలమున చుట్టుపట్ల నున్న వాడను, నేరమునిచారిత్రము. అవరణము ప్రక్కగ తెలిసినట్టి గొర్రెపట్లు ఇప్పు సాక్ష్యము అను నిర్వచనముచేర్చు వలసినది. అట్లుగావున్న కేవలము కర్మాకర్షిని విని నట్టి యె, అ నూ య చేత నిచ్చినట్టి యె సాక్ష్యములగూడ నింక తెలివనివైననీని మోపబడునుగాదా. ఓటునకు బెట్టుగానిదియు నోడిపోయెను.

112 నెక్కును 12-వ క్లాజు

రంగాచారిగారు: 112 నెక్కును స్థానమున నూకన 21 క్లాజుప్రకార మొక నెక్కును నిర్మించవలయునని ప్రభుత్వమువారు కలపెట్టుచున్నారు.

ఏ మేజిస్ట్రేటుగాని, తానైనను, తనముందున్న మేజిస్ట్రేటునను అంగీకరించిన బామిను మనిషివై నమ్మకముంచుట తరముగాదని తోచినయెడల అబానిను తనకునమ్మతి లేనది యంగీకరించక పోవచ్చును. అబామినుమనిషి నడతచక్కగ నున్నదా లేదాయని విచారణను తానుగాని తనచేత కధికారము పొందిన పదార్థి నేటు మేజిస్ట్రేటుగాని జరుపవచ్చును. అనునీ 21-వ క్లాజునతీసి వేయవలయును. ఇది కేవలము నిర్వచయోగమైనది. అనేకవయముల ప్రమాదకరంబు గూడ నగుచున్నది. గాని యేవేళ నడువయోగమునకు వీలులేదు. ఇప్పుడు 112 నెక్కునుమే రూపముననున్నతో అరూపమున నుంచుటయే శ్రేయస్కరము.

టాంకిగారు: నేనిసవరణకు విరోధముగాను న్నాడెను. ఎప్పుడెని మేజిస్ట్రేటుగాను బామినుమనిషి నంగీకరించబోవుటకు పూర్వముచుంచ వలసినవిషయము. నిర్దేశించుట నముచితముగదా.

తరువాత ఉపవారమునకుగాను సభ ఆపబడెను. ఉపవారానంతరము రంగాచారిగారి సవరణకు ప్రతిపూలూకులము అంగను సభ్యులు ప్రసంగించిరి. తరువాత ఓటుకు బెట్టుగా 87 మందివ్యతిరేకముగను 86 మంది అనుకూలముగను సమ్మతుల నిచ్చిరిండున ఓడిపోయెను.

తరువాత ఈకోర్కరణగారు తానుగాని తనకు ముందున్న మేజిస్ట్రేటుగాని అంగీకరించిన బామిను మనిషి యేమేజిస్ట్రేటు

ప్రస్తుత పరిస్థితులు ఊహించుకొన్న చరమ్యమును బట్టి
ములెక్కువయు గును. తు న ర్వి రాజ
ము; మరింత దుర్బలముగును. ఆమె కా జన్మనీ వివాళముగా, జన్మనీ
వివాళముబట్టి యూరపు అక్షర వివాళమును కొని దైవయోడల
అంశావాలసంపక చర్యదీసికొనుటార్థకము. ("మాకొ చిన్న
గారియన" నుండి)

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘసభ

జనవరి 31 వ తేదీని కాకినాడలో జరుగును

శ్రీ యుత అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారు

ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీని కడలూరు ఇరసాలనుండి విడుదలచేయబడుదురు

7 వ తేదీ ఉదయమునకు బెజవాడ చేరెదరు

శ్రీ యుత చెరుకువాడ నరసింహంగారు

కవుతరములో స్వాగతము - ఊరేగింపు - విడుదలగుట. నరసింహముగా రుపన్యసించుట

రాజమండ్రి పాలుచౌకులో బహిరంగసభ

శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశం సాంబమూర్తిగారు మున్నగువా రుపన్యసించుట

జనాబు గౌను బేగుగారు

ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీని కడలూరు చెరసాలనుండి విడుదలబడుదురు

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు

24 వ తేదీని కాకినాడ తీసికొని వెళ్లుట - కేసువిచారణ ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీని జరుగును

అమలాపురం పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయునివితచర్య

గాంధీమహాత్మునివామ్మ గల బొత్తాములను ధరింపగూడదని ఆజ్ఞాపించుట

శ్రీయుత మానికొండ సత్యనారాయణ శాస్త్రిగారు

నిన్నను కడలూరుచెరసాలనుండి విడుదలయై నేను చెన్నపురికి వచ్చిరి

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారి

అరెస్టు

కేసువిచారణ ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీని జరుగుట

శ్రీయుత మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య గారిని రాజమహేం
ద్రవరములో వారిస్వగృహమున యీనెల 28 వ తేదీని సాక్షం
కాలము 5-30 గంటలకు 124 ఏకైకపుక్కిన అరెస్టుచేసి ఆరాత్రి
యంతయు వారిని 2-చెరుకులనున్నచో నుంచి 24 వ తేదీ
ఉదయమునండికా 7 గంటలకు కాకినాడ తీసికొని వచ్చిరి.
ఇంటనేవారిని కలెక్టరు కేసుకొనిపోయి సాయంకాలము
5 గంటలకువరకు విధిసావాలలోనే యుంచిరి. పిదపవారిని కలెక్టరు
దవాఖానానికి తీసుకొనివెళ్లి 6-30 గంటలకు అరెస్టుచేసి
వెళ్లుకొని యుంకిరి. కాకినాడకు గాను మద్దూరి తేజో
పుటచేరే వారిని పాట్లు తటసించినది. పిదపతిరుగ నిరసావాద
నారిక ద్వారా వా 3 ని పోలీసు వా రు తీ సు కొ ని
వెళ్లి పో తీ సు వా కి కి గ ల 24 గం ట ల గ దు తు
రీరిపోవుటచేర, తిరుగ అన్నపూర్ణయ్య గారిని తమ స్వాధీనములో
నుంచుకొని అధికారము పొంది కాకినాడ బెజవాడలో స్టేషను
లోఆరాత్రి యుంచిరి. 25 వ తేదీ ఉదయమున కలెక్టరు కేసుకి
తిరుగ 11-30 గంటలకు వారిని గొంపోయిరి. అప్పటికి దొర
వారికర్హము ప్రాప్తిచేను. వసాళాలో నుండగనే వారిని
అన్నపూర్ణయ్యగారిని యాదిగుర సంభాషణ జరిగెను.

కలెక్టరు:—మీ కేసున తెప్పకొంటారా?

మ: ఆ:—ఏమియు తెప్పకొనను.

కలెక్టరు:—మీరు బామి నిచ్చెదరా?

మ: ఆ:—ఇచ్చెను.

పిదప కేసు విచారణ ఫిబ్రవరి 1-వ తేదీని జరుగుననియు
అంతవరకు కేసుకులో నుంచవలెననియు కలెక్టరుగారు చెప్పి
వెళ్లిరి. మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారిని కిమెంటులో నుంచినది
కాక రామంజరెకాపుగారు కాకినాడనుండి వ్రాసిరి.

శ్రీ యుత చెరుకువాడ

వేంకట నరసింహంగారు

కవుతరములో స్వాగతము

చేతకృత చెరుకువాడ వేంకట నరసింహంగారు మొట్ట
మొదట మాగ్రామముననే పట్టుకొనిబడి బిరసంవత్సరము కలిసి
5 వకు పాల్పడి విడుదల అయిపిచ్చుకు రాజమండ్రి నుండియే
కుటుంబ సభ్యులముగ, గయాకాంగ్రెసుకు వెళ్లి అప్పుటనుండి
ఉత్తరదేశపు పుణ్యక్షేత్రముల సేవించుచు ని సకారం యీ నెల
యంతవరకు తేదీని ఏలూరులో 28వ తేదీ ఆంధ్ర రాష్ట్ర) కార్య
నిర్వాహక సంఘమువారి మోటింగుకు ఏలూరువకు దయచేసిరి.
అప్పుట కార్యములలో 2 దినములు పాల్గొని తిన్నగా బంద
కుకు వెళ్లి వాడుకెచ్చిన పుణ్య నదీతీర్థ జలమును బందకు

నందు భద్రపరచి 28 వ తేదీ ఉదయమునకు కవుతరము వయ
చేసిరి. వారిని మాగ్రామవాసులు స్టేషన్వరకు కలగింపి భువ
నుకు స్వాగతముఅర్పించి రహదారి వెయ్యిజనముతో గామము
కు తోడ్కొనివచ్చి గ్రామమువరకు ఊరేగింపుచేసిరి.
సాయంకాలము గ్రామమున పెద్దబహిరంగసభ జరిగెడి. ఆరాత్రి
వారికి తాల్పూరి కేసుగిరావుగారు విడు చేసి భాదీకర్త
ములచే వారిని గొరవించిరి. తిరిగి ఆరాత్రియే వారు బందకు
దయచేసిరి.

కవుతరములో 2-రి సంఘములలో భాదీకర్త నిర్వాహ
ము జరచుచుండుగా జరుగుచున్నది. మాధాదీ వస్త్రాలయముల
పనిని గురించినయు గయాకాంగ్రెసు తీర్మానములను గురించినయు
కాంతినేర, లింక స్వరాజ్యనిధి వైలు అనుభవములు మొదలగు
వానిని గురించినయు 2 గంటలకాలము నరసింహంగారు గంభీరముగ
ఉపన్యాసము నొసెప్పిరి. పీఠ ఉపన్యాసములన ప్రజలలోగల
ఉత్సాహ మాయునుచుండినది. పిద తిరిగి త్వరలోనే కార్య
రంగమున ప్రవేశింపవై యున్నార. పీఠ ఉపన్యాసము చితా
యారా రోగ్యై కర్మములు యుచుగాక.

కానూరి సత్యనారాయణ

శ్రీ యుత అయ్యదేవర కాళేశ్వర

రావు గారు

ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీని కడలూరు చెరసాలనుండి

విడుదలచేయ బడుదురు

ఎడతెగని పట్టుకులతో నిరంతర కార్యదీక్షతో గంట
లేని వైర్యసాహసములతో మన జిల్లా స్వరాజ్య సమరములో
మనల నడిపించిన శ్రీయుత అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు పంతులు
గారు ఫిబ్రవరి మూడవతేదీతో కడలూరు చెరసాలనుండి
యేతవ తేదీ యుదయము తొమ్మిది గంటలకు బెజవాడ
చేరెదరు.

వారికి తగిన రీతుల స్వాగత సన్మానముల నొసంగుటకు
పురసాల ప్రయత్నములు సాగుచున్నవి. ఆ దినమునకు మన
జిల్లా వాసులలో పెక్కుమంది బెజవాడవచ్చి వారికి స్వాగత
మిచ్చుటయైన. యుత్సవాదులలో పాల్గొనుటయును, కలెక్టరు
మని వా యిచ్చిపాడుము.

తిరిగి కలెరంగవందు వారి వాయవ్యము క్రింద మనము
విజృంభింపజేసిన తరుణము వచ్చింది. దైవానుగ్రహమున సకాల
ము మన నేనాని మన మధ్యనుండుట మన భాగ్యము. కాజ్ఞా
మన జిల్లాలో ముఖ్యాంశములనుండి ప్రజలు విస్తారముగావచ్చి తగిన
రీతిని స్వాగత మిచ్చుటయునని మహాజనుల గోరుచున్నాను.

రాయూరు అయ్యత రామయ్య

రాజమండ్రి బహిరంగసభ

నాయకుల ఉపన్యాసములు

కాంగ్రెసు ప్రచారము

24 వ తేదీ యుదయమునకు శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశం
శ్రీయుత బులుగు సాంబమూర్తిగారు కాకినాడనుండి యుచ్చుటకు
వచ్చిరి. సాయంత్రము చాటులో బహిరంగసభ జరిగెను.

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారి అరెస్టు

ప్రభుమన శ్రీయుత మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారి శిథి
నందించు నొక తీర్మానమును ప్రోణంగాను కామేశ్వరరావు
గారుపాదించిరి పాక్షికజేబి గురుముర్తిగారును భవిష్యిపాటి
సత్యనారాయణగారును ఈతీర్మానమును బలపరిచిరి.

"జేబుకొయ్యెక్క దొర్లొక్క స్థితిని తొలగించుటకు
యువకులందరు పాఠశాలలను బహిష్కరింపుటకు ముఖ్యము
చేసిన ఉత్తేజానుసారముగ కళాశాలను విదవి కావించి ముఖ్యము
మూర్ఖుడే నేటి కాంగ్రెసు కత్రికను స్థాపించి ముఖ్యము
ర్య సాహసములతోడను, సత్యవీరుణులతోడను వాని నిష్కృతివరకు
ను నిర్బంధించుటకు ముఖ్యము చేయవలెనని ప్రకటించుటకు
చెరకేసిన శ్రీయుత మద్దూరి అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు
అభినందించుచున్నాడు." అను తీర్మాన మేగ్రీవముగా
నామోదింపబడెను.

అధ్యక్షులగు టంగుటూరి ప్రకాశంగారంతట బులుగు
సాంబమూర్తిగారిని ప్రస్తుత పరిస్థితులను గురించి యుపన్యసించ
జోరిరి.

శ్రీయుత సాంబమూర్తిగారు

నేనుపును ప్రస్తుత పరిస్థితులనుగురించి యుపన్యసించ
నర్తుడనుగాను. కాంగ్రెసువారు చేసిన తీర్మానము ప్రకారము
సామ్యుతకేసినూలుచేయుటయు, వాలంటీర్లు చేయుటయు మనవిధి
గోదావరి మండలవాసులందరు క్రద్దనొంది ఈజిందలవాసన
నిజమించిన 40 వేల రూపాయలను 500 మంది వాలంటీర్లు
80 వేలపైలు లోపుగా జరిపర్చవలయును.

అంతకంటె అధికముగా చేయవలసిన బాధ్యతగూడ యీ మం
డలమునకు గలదు. గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు మండల
ముఖ అధికముగా సమకూర్చిన గాని అర్ధదేశముయొక్క చాలా
పూర్తిచేయుట కష్టము. రాబోవు జేబుమహాజనసభ కాకి
నాడలో జరుగును ననుక ఆందు నిమయమై కూడ కాకినాడ
రాజమహేంద్రవరముల సుగము బాధ్యత వహించవలసియుండు
ను. కాంగ్రెసు కార్యకమమును నెరవేర్చుటయే కాక యీ భార
మును కూడ కాంగ్రెసును దిగ్విజయముగా జరుపుటకుగాను
జహింపవలసియున్నది. తురికి రి మెల్లమారమన నన్ను కంటి
మాటుదాడలో 8-23 తేదీని గోదావరి మండల కాంగ్రెసు
సంఘసభ జరుగునపుడు అహస్యసంఘము కేర్పరచు తీర్మాన
ములు జరుగును. అట్టిది యేర్పడినపెంటునే అహస్యసంఘసభ్యు
లు చేతుకొనబడుదురు, అని సాంబమూర్తిగారు నుడిచిరి.

శ్రీయుత ప్రకాశంగారు

పిమ్మట అధ్యక్షులు కాంగ్రెసు కార్యకమమునుగుర్చి
యు, ఎట్టి కాంతి నెడ్యమును యెప్పుడు సమకూర్చుటనజరెయి
నిస్తుంది చెప్పిరి, యెప్పుడు కాంగ్రెసువారు తీర్మానించిన రీతిని
25 లక్షల రూపాయలను తిలకునధిక ప్రోగుచేయుటయు, దొం
గలు, ముచ్చలు, దోపిడిగాంధు, త్రాగుబోతులు మున్నగు
వారినిగాక సత్యవ్రతులు కాంతియుతులు ఉద్యమ కల్తయు
తెలిసినవారు మర్యాదగల్గినవారు సగునట్టివారిని 50 వేల కాంతి
నెంపలను చేర్చుటయు ఏపిటి 80 వ తేదీలోగా జరుగరెను.
అది జరుగగలదో లేదో ఆలోచించుకొనుడు. కాంగ్రెసులో వా
యకులు భేదాభిప్రాయాలై కార్యకమమును నడిపించుటగా
సామాన్యప్రజలు భూస్వాములు వర్తకులు మొదలగువారు
సత్యస్వరాజ్యమును సుపాదించుటకు కానశీల్పంభునము
చేయుటకు యిట్టి సన్నాహములు చేయు నిమిత్తము ఈ తీర్మానము
ను ఆమోదించిరి. ఈ బాధ్యత వహించి నిర్వహింపవని దీక్ష ప్రజ్ఞి
నపుడు అది చేయుటయేగా లేదో, ఆ తీర్మానము కాదిరము మీద
మాత్రమే యుండువలసినియో లేక ఆచరణలోనికి రావలెనని
దియో, సన్నాహములను పూర్తిచేసి కల్త కానశీల్పంభునమును
కల్పించు బిక్కనును మునున చేయుచున్నా మని తేల్చితిమి తక్కి
నవారుకులు ఎడతెగినపట్టికమహాత్మాగాంధీ గారు కారాజాత
మున నున్నప్పటికి ప్రజలు కార్యకూర్మిరమును మా గాంధీ
జనులందరై నిచ్చేముల్లుదురో తేదో మీరాలూ బింపవలెను.
దొర్లస్వరాజీయ సహాయనిరాకరణ ఉద్యమము ముచ్చుచున్నదో
విజృంభించుచున్నదో యని ప్రపంచముఃరియని పరీక్షించుచున్న
పుడు ప్రజలు రిచువిధిని తాము నిర్వహించెదరో లేక గాంధీ
గారిని మమ్మదారి చేకతాలిగార్లను యింకను మండలకాలది
చేకభక్తులను జియిల్లలో నుంచి మాట్లాడక ఉర్రకుడుతో యో
చింపవలసింది. మాచేరగాదు. ఇంక మేము చేయలేదు. మాకు

ఆంధ్రప్రదేశ్ సర్కార్
అమృతాంజనం షేఫర్, బాంబయ్ లోక, మదరా

ఆంధ్రపత్రిక

1923 సం॥ రం జనవరి నెల 26-వ తేది

శుక్రవారము

గోరుచుట్టుపై రోకటిపోటు

గోరుచుట్టుపై రోకటిపోటు అనునటుల సంస్కృతాభివృద్ధిని నిరాకరించుచు పీలుప్రభువు గారు చేసిన ప్రకటనము సామాజ్య శాసనసభలో మొన్నటిదినము ప్రచురింపబడెను. సర్వీసు వేతనాదులగుర్చి విచారణసలుపుట కొక రాయల్ కమిషనును ఏర్పరుప బ్రటిషు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి, నిన్నటిదినము ప్రకటించబడెను. పీలు ప్రభువుగారు తమ యుద్వ్యోగ కాలమున శాశ్వత ప్రియ పొంద తలపెట్టినటుల దోచుచున్నది. సర్వీసులగుర్చి విచారణజేయుట కొకసంఘమును నెల కొత్తదరని రూటరు తంతివార్త నంపగనే, హిందూ దేశమున ఆశ్చర్యసంభవములు జనించెను. ఈవార్త నిరాధారమని ఇండియా ప్రభుత్వము ప్రకటించి ఎంత కాలమో గా లేదు. ఇంతత్వరలో సర్ మాల్కాము హెయిలీగారు ప్లేటుకొన్నిలు సభలోను సామాజ్య శాసనసభయందును, ఈ వార్త సరియైనదని ప్రకటించవలసి వచ్చెను. ఉక్కుచట్టమును తొలగింప వీలులేదని, లాయడు బార్జిగారు గంభీరీప న్యాస మొసగినపుడు పలువురు విషాదమును సూచించిరి. ఇంగ్లండు స్వపరిపాలనము నిచ్చుట హుళక్కియని భావించిరి. లాయడు బార్జిగారి ఆర్థమది గాదనియు, ఇది గాదనియు కొందరు వ్యాఖ్యానము జేయ జొచ్చిరి. కాని, లాయడు బార్జిగారి ఉక్కుచట్టమున కొక్కటే యర్థముగలదని పీలు ప్రభువుగారి చర్యలు తేటపడుచున్నవి. ఉన్నతోద్వ్యోగములను భారతీయులకు త్వరితముగ నొసగుటకు బదులు, పీలు ప్రభువుగారు క్రొత్తగ యూరపీయను వైద్యోద్యోగులను నియమించిరి. ఇప్పుడు సర్వీసుయ్యుద్వ్యోగుల ఆర్థికాదివిషయములను విచారించుటకు ప్రత్యేక విచారణసంఘమును నియమింప నిశ్చయించిరి. సంస్కరణముల విషయమున సెక యడుగయినను ముందుకుబోవుటకు నిరాకరించిరి. ఈ వార్తవలన తమ పక్షమునకు గుండె చెదిరిపోయెనని డాక్టరు గవరుగారు శాసనసభలో నుడివిరి. నేషనల్ పక్షము తరపున జమ్నాదాసు ద్వారకదాసుగారును ఇటులనే బలికిరి. ఈవిషయమై చర్చించుటకు వెంటనే యవకాశ మియవలెనని గవరుగారు కోరిరి.

ఈ కమిషను ఖర్చు నెవరుభరించెదరని రంగా చార్యులుగారు ప్రశ్నించిరి. మొత్తముమీద శాసన సభ్యుల కీవార్త భయవిభ్రమకారణ మయ్యె ననుటకు సందియములేదు. సహకార వాదులను ఆశాభంగము లొకటివెంట, వేరొకటి ఎదుర్కొనుచున్నది. పీలుప్రభువుగారిని, ప్రస్తుత బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిని ఒకవిభముగ నభినందింపవచ్చును. వారు లేనిపోని యాశలను గలిగించుటలేదు. నైక ఒకసంగతిజెప్పి లోననొక సంగతినుంచుకొనుట లేదు. మితవాదల ఆశలను నిరాశ పల్గించుచున్నారు. స్వపరిపాలనాభివృద్ధి గూర్చి గాని, భారతీయుల కున్నతోద్వ్యోగములగుర్చి గాని కలవరించుట పాడి గాదని, వీరిచర్యవలన స్పష్టమగుచున్నది. పాపము, సర్వీసులవారికింకను వేతనములు

చాలవట. సంస్కరణములకు పీమ్మట వేతనము లభింపేమి, అల్ల వెన్నులలోనేమి, పెన్న నులలోనేమి, విశేషాభివృద్ధిని గావించినను, ఇంకను ఇవి చాలవని మొరలిడుచున్నారు. ఈయుద్వ్యోగుల కష్టములగుర్చి మాంటాగూగారు సైతము కండ్లనీరు గార్చుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు అయిదు సంవత్సరముల నుండియు వరుసగ ధననష్టము సంభవించుచున్నది. రాష్ట్రములకోశము వట్టిదయినది. దేశము పై దుర్భరమగు పన్నులు విధింపబడుచున్నవి. ఖర్చును తగ్గించుటెటులనని విచారించుటకు, ఇంచితేపు విచారణసంఘ మేర్పడి రిపోర్టును తయారుజేయుచున్నది. కాని ఇందువలన లాభమేమి? వేరొక వంక రాయల్ కమిషనువారుగూడి సర్వీసుయ్యుద్వ్యోగుల వేతనములను హెచ్చించుటెట్లునని విచారించెదరుగద. మిలిటరీ ఖర్చు ఏమాత్రము తగ్గునూచనలు గనుపించుటలేదు. మితవాదులు ఫలప్రద మగు మార్గముల నవలంబించుటకు, ఇంకను ఎన్నియవ మానములకు లోనుగావలయునో తెలియకున్నది. వీరు ఎప్పుడోకప్పుడు గుండెచెదరెటుల బయటకుండురే గాని, శాసనసభలవిడిచి వెలువలకురారు. సహకారవద్దతిని విడనాడరు. సంస్కరణములవలన నష్టము దప్పు లాభము లేదని సపష్టమగుచున్నది. సంస్కరణములకు పూర్వము న కన్న ప్రస్తుతస్థితి యధ్వాన్నముగ నున్నదని తేటతెల్లమగుచున్నది. స్వపరిపాలనాభివృద్ధి నున్న యయినను, ధనభారము దుర్భరమయినది. తేషగిరి అయ్యరుగారు సూచించినటుల, వెంటనే సంస్కరణములందు మార్పుగలుగనిచో, అవినగు జాల్పాలగును. సర్వీసుల గూర్చి విచారణజేయుటకు ప్రత్యేకసంఘమును నియమింప గూడదని, తేషగిరి అయ్యరుగారేమి, డాక్టరు సప్రూగారేమి, ఇండియన్ డెలిషియండిరి. ఆంగ్లోహైందవ పత్రికలు సైయితము వలదనినవి. పీలు ప్రభువుగారు ఘాత్రము, ఈసలహాల నన్నిటిని మూలదోసిరి. వారికిపుడు స్వపరిపాలనము సంగతిపట్టలేదు. ప్రజతెట్టి బాధలకు లోనగుచున్నను, వారికి చీమకుట్టి నటులేదు. ఎందరు ఆర్థికబాధల ననుభవించుచున్నను, ఎందరు దేశభక్తులు కారాగృహబాధలకు లోనగుచున్నను, భారతీయశయము లెటుల తృణీకరింపబడుచున్నను, అధినివేశరాజ్య భారతీయులెట్టి కడగండ్ల పాలగుచున్నను, సివిలుసర్వీసు మొదలగు సర్వీసులలో తేజన యుద్వ్యోగులు బాగుపడినయెడల, వారికి చాలును. హిందూదేశమంతయు ఒక ఎత్తు. ఉక్కుచట్ట మొక ఎత్తు. దేనిని కదలించినను కదలింపక బోయినను, ఉక్కుచట్టమును మాత్రము కదలించవీలులేదు. దీనిపై సంస్కరణ సౌధమును నిర్మింపవలయును. పీలు ప్రభువుగారి దృష్టిపథమేదియో వెల్లడియైనది. ఇట్టి స్థితిలో ప్రస్తుతసంస్కరణముల నింకను పట్టుకొని ప్రాకులాడుట వర్ధకార్యమని వేరుగదెలుప నక్కరలేదు. సహాయనిరాకరణము తప్ప, ప్రస్తుతస్థితిలో మరియొక ముక్తిమార్గము లేదని వెల్లడియగుచున్నది. వేరు నిదర్శనములతో నికమీద బనిలేదు.

జర్మనుల సహాయనిరాకరణము

జర్మను ప్రాన్సు పోరాటము ముదురుచున్నది గాని తగ్గుటలేదు. ఫ్రెంచివారు నిరాశ జెందుచున్నటుల వార్తలబట్టి గ్రహింపవచ్చును. కార్మికులు పనిజేయుటలేదు. పూటకూళ్ళలో, ఫ్రెంచివారికి తిండి దొరుకుటలేదు. రైల్వేపనివారల సమ్మె లధిక భుగుచున్నవి. ఇప్పటికి ఒకబాగుబండియయినను, ప్రాన్సునకు జేరలేదని, జర్మను అధికారులు వెల్లడిజేయుచున్నారు. తెలిఫోను తెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసులలో,

జర్మనుపనివారలు సమ్మెకట్టుటచే వారిసానమందున ఫ్రెంచి ఇంజనీరులుచేరి పనిజేయుచున్నారు. బ్యాంకులు ఫ్రెంచివారల కుపయోగపడకున్నవి. ప్రసిద్ధి కెక్కిన బాగుగనుల యజమానులను ఫ్రెంచివారు అరెస్టు జేసి, మార్షలులా క్రింద విచారించి, ఎక్కుడుపన్నులను వారిపై విధించిరి. అందుమీద జర్మనుప్రజలు ఆగ్రహపూరితులై కేకలిడసాగిరి. ఫ్రెంచివారు తలపెట్టిన ప్రయోజనము సాగక పోయెను. వారింకను ఎక్కుడు కఠినచర్యలకు దలపెట్టిరి. యూరుభాగమును, నిన్నటినుండియు జర్మనీ నుండి వేరుజేసిరి. ఈ భాగమునకు మిగిలినదేశము నకును ఏవిధమగు సంబంధములేకుండ నుండు నటుల వీరు ఏర్పాటుజేయుచున్నారు. దీనిపై ఫ్రెంచి గవర్నరు జనరలును నియమింతురట. ప్రత్యేక ప్రభుత్వమును స్థాపించి, ప్రత్యేక పరిపాలనమును కొనసాగించెదరు. పబ్లికుసర్వీసులన్నటిని, ఫ్రెంచి వారును జెలియనలును వశపరచికొందురు. ఇంకు వలన నెక్కుడులాభముండునో లేదో చూడవలయును. జర్మనుప్రజలనిశ్చయము తగ్గుటకుమారు ఇంకను హెచ్చున, లిగుల పశ్చాత్తాప పడవలసియుండును. ఇందువలన గనులపనిచురు సాగునని దోచడు. ఫ్రెంచి ఇంజనీరుల యుత్తరువుల గాంచి, జర్మనులు నవ్వుచున్నారునియు, జర్మను మానేజరులు అడిగిన బదులుజెప్పరనియు జర్మను ఉద్యోగు లందరును ఏడి యడిగినను తమకేమియు తెలియదని పలికెదరనియు, డెయిలీ నెయిలు విలేఖకుడు చెలుపుచున్నాడు. ఇటలీమంత్రియగు ముసులోసిగారు, తామెటుల నయినను సమాధానమునకు బ్రయత్నించెదమని, దెలిపిరి. ఇంగ్లీషువారింకను తటస్థముగనున్నారు. యూరుభాగమును ఫ్రెంచివారు ప్రత్యేకముగ పరిపాలించుటకు మొదలిడి, మెల్లమెల్లగ రైనునది వరకుగల భూమిని వశపరుచుకొనుచో, లాయడు బార్జిగారుచెప్పిన జోస్యము సఫలమగును. ఫ్రెంచి వారి యుద్దేశము ఫలించును. కాని ఇట్టి యము చిరకాలము నిలువజాలదు. ప్రపంచ శాంతి కిది తోడ్పడజాలదు. జర్మను లిడివరకు తమ దురాశవలన ప్రపంచ సానుభూతిని కోల్పోయి, సామ్రాజ్యమున పరాజితులయిరి. ఫ్రెంచివారి దురాశసైతము, ప్రపంచ సానుభూతిని వారియెడ దొలగజేసిన నాశ్చర్యముండదు. ఇటలీ వారి ప్రోద్బలమువలన, ఫ్రెంచివారు ఇకనయినను సామ్యుపద్ధతుల నవలంబించి, వివేకముతో మెలగెదరో లేదో త్వరలో తెలియగలదు.

కర్జను ప్రభువుగారి జబర్దస్తీ

తురుష్కులపై ఎప్పటికప్పుడు కర్జను ప్రాన్సు జబర్దస్తీ జేయుచున్నటుల, వార్తలబట్టి గ్రహించును. తమయెదుట శరణజొచ్చిన వారియెడ ప్రవర్తించినరీతిని, కర్జనుప్రభువు తురుష్కులపట్ల ప్రవర్తించుచున్నటుల దోచును. ఎప్పటికప్పుడు అంత్యసందేశము నెసగుచుండును. గ్రీసుతో జరిగి పోరాటములో ఇటీవలనే జయముగాంచిన తురుష్కులయెడ ఇటుల ప్రవర్తించుటలో, కర్జను ప్రభువు వివేకము గనుబటలులేదు. కర్జను ప్రభువు లాసానీగరమునం దుచ్చరించెడి వాక్యములు, మహమ్మదీయ ప్రపంచము నందంతలను ప్రతిఢ్వించు నను సంగతిని వారు గ్రహించుచున్నటుల దోచడు. తురుష్కులపై ప్రపంచ సానుభూతి తొలగిపోవునని, కర్జనుప్రభువు జెదిరించెను. కాని, కర్జను ప్రభువు గారి వాక్యముల వలన, ఇంగ్లండు కారవము తీగించునను సంగతిని వీరు గుర్తించుటలేదు. మోసుల్ ప్రదేశము నెటులనయినను తమక్రింద నుంచుకొనుటకు బ్రిటిషువారి

సామ్రాజ్య శాసనసభ

24, 25 తేదీల చర్య

రాయల్ కమిషన్ నియోజింప నిర్దేశించబడినది

సభ్యుల పై పిడుగు పడినట్టె నది

144 సెక్షన్లపై చర్య

రంగాచారి గారి సవరణల సరంపర వృథాయగుట

చమురుపోకడయే కాని విడ్డబ్రదుకలేదన్న ట్లుండట

శాసనసభలందు హాయిలిగా రీక్షకటన గావించిరి. భారతదేశమున నున్నతోద్యోగముల విషయమై విచారించుటకు రాయల్ కమిషన్ నియోజించుటకు సారంభముని ప్రభుత్వమువారు నిర్దేశించిరి. కమిషన్ వారివిధాన మింకను తెలుపబడలేదు గాని, విశాలసాదర భావముల వారు విచారణనల్పదినాని తెలియుచున్నది. పరిపాలనాసామ్రాజ్యము చెడకుండునట్లుగను, పరిపాలనము అనుభవజ్ఞులగు భారతీయుల వశము చేయవలయు నను సూత్రములను గుర్తించియు, సంస్కరణశాసనము నమలుజరుపుటలో యనుభవమును గుర్తించియు, అర్థికాధికారములను దున్నతోద్యోగుల నుత్తముల నియోజించు ముందివిధానములను ఉత్తములగు నైరోపీయుల భారతీయులను నియమించు పద్ధతులను కమిషన్ వారు నిర్దేశించుతురు.

24 వ తేదీ నాటిచర్య

మంత్రిగారి లేఖ

నేటిదిన మంతయు అధికారతీర్మానములపై చర్య జరుపుటయందే గడపబడెను. నిన్నటికింటి కొంతమంది సభ్యులెక్కువగా సభియించుదురు. భారత సంస్కరణశాసనముపట్ల సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారు రహస్యపరము విధానము విషయమై మంత్రిగారు వ్రాసిన లేఖను సభ్యులకు హాయిలిగాను సమర్పించిరి.

భారత శాసనముపట్ల సార్వభౌమ నిప్రభుత్వమువారు (తాము బలమైన వ్యతిరేకతలు) యిట్టియకాలమున నేలాటి విచారణయు జరుప నిష్పదలేదని

అందు తెలుపబడెనది.

క్రొత్త తీర్మానములు

క్రొత్త తీర్మానమును విశేషముగ నమూనా లేదు. నిక్కలు నాలుగుకార్యాలు అయినట్లు లేనను వదలకుట ప్రబలింపజేసిన డెల్టా బహుళాలో వర్తకులు వాటిని చలామణి చేయించుట లేదని మిశ్రగారు అడిగిరి. ఇందులకు బ్రేకాటుగాను జవాబిచ్చుచు: అనాదములు చలామణిలో నున్నవనియు, ఈ విషయము బహిరంగపరచు ప్రకటనలు గాడల కలికింపుడని అధికారవర్గము ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసినది తెల్పిరి.

కార్మిక సవరణపరిహారముల బిల్లు

కార్మిక సవరణపరిహారముల బిల్లు విషయము విచారించుటకు నియోజింపబడిన సెలెక్ట్ కమిటీవారి నూచనల సభ్యులకు ఇప్పుడు సమర్పించుకొనిరి. నిజేదిక నేకాభిప్రాయముల ముగాడు, రంగాచారిగారు, నియోగిగారు, ౪౦ ఆర్డరుప్రము గారు, పోషిగారు, రాజా అలీగారును అప్పగింపుల యభిప్రాయనూచిక నొందువానిరి.

(కమిటీవారి నివేదికాసంగ్రహము నుండు ప్రకటింపబడును.)

ఉన్నతోద్యోగములు

ఉన్నతోద్యోగములకు కేవల సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము మీద గాక యోగ్యతలపై సాధారణ అధికారాల నియోజింపవలయును. అను తీర్మానము బయటి రామయ్యపంతు అవసాదింపవలసి యుండెను. కాని పీ ఠపసంహరించుకొనిరి.

సివిలు సర్వీసు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

సివిలు సర్వీసునకు రికూలు శాశ్వతవారలకు ఆంగ్ల దేశమునందును, భారతీయు దేశమునందును నొకటూ పోతులు సంపూర్ణముండు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమున కనుకూలమనట్లు విధానమును ముప్పుజేయవలెను.

ఈతీర్మానము కలలో 1885 గా రుపపాదించును నిట్లు ప్రకటించిరి:—సివిలు సర్వీసుయొక్క బలము తగ్గించ సాయుక్త కేసుగాడు. బ్రిటిషువారిని క్రమేణ తొలగించవలయు ననునది సుదీర్ఘమై యున్న సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము లేకున్నందున

మేదో యొకసంఘమువారే సర్వీసుసంబంధము నాగ్రహింతురు. గిర్దాలలో ఆ రికూలుగారు:—వివిధజాతులు, వివిధ మతములను తగినంతమ దిసి సివిలు సర్వీసునకు తీసికొనవలయును. అనుసంహరిం నేనుపాదించెదను.

ఈ సమావేశమున స్పీకర్ జూలీ హామెగాకుడి నేడే సభకు వచ్చిన డాక్టరు గౌట్ గారిట్లు ప్రకటించిరి:—నేను తీర్మానమును, సవరణ తెంటి నెదింపవచ్చితిని. కేవలము సాంఘిక ప్రాతినిధ్య సూత్రమునగాక యోగ్యతలపైనే నియోజనములు ఆధారపడియుండవలయును. సవరణ తీర్మానమున కన్న నెక్కుడు ప్రమాదకరంబని నా యభిప్రాయము.

అమోఘంహిం గారు:—భావిభారతీయ ప్రభుత్వము ఒక్కసంఘమువారి స్వత్వముగాక సర్వసంఘస్వత్వముగా నుండవలయును. అందువలన అన్ని సంఘముల వారిచిట్టానము నాక్రమించుటకు ప్రాతినిధ్యము ప్రత్యేకింపబడవలయును.

నోషి గారు:—బలహీనులకు జాతులును యితర సంఘమువారును తమకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మిచ్చుకొనట కంటే అందులకర్తయు నుండుటపై విద్యుత్ అపింపువని గోరట వలదిది ఈశ్వరసదగురారును, జంనావాన్ ద్వారకవాన్ గారును దీనికీవ్యతిరేకముగ మాటలాడిరి. అపుడు ఆర్మాలాగారి సవరణ నోటుకు పెట్టగా నోడిపోయెను. తరువాత కాపానీగారి సవరణ నుపపాదించిరి:—“వివిధ ప్రాతినిధ్యము లందున్న వివిధ తేజలవాలలో సర్వమునువారికి తగినంతకాక మిచ్చులాగున” సవరణ నుపపాదించెదను

యమిక్ భాగ్ గారు:—సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునగా మన్న నిరసించిరి కాననసభలకు మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యము నియోజింపబడి యుండెను. కేవలము పరిశ్రమం దుత్తర త్రైవంత మాత్రమున తరుల గొంతులు తగ్గెను. ఒకదేశమున వివిధ తేజలన్న ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముండెయి తిరవలయును.

శ్రీరంగాచారి గారు:—విది మహాప్రమాదకరంబగు తీర్మానము. ప్రస్తుతము హాయిలి ఇప్పుడంటి మేధావులతోగూడ రీక్షకు ముచువా మున్నవలయును. ప్రామాణ్యము అప్పుడం భాగ్యతలేయెను, వారికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండవలయునని నేండులకేకాంక్షయందుకులేదు. 1885 గారి తీర్మాన ముపపాదించుచుండుచుండ నచ్చెరవు జనించెడి. అతని సంఘమువారు ఆర్మాలకు సంభ్యక్తన్న నెక్కుడుమంది సివిలు సర్వీసులో నున్నారు.

భయమాన్ సింగ్:—ఈతీర్మానమున కనుకూలముగ నేమాటలాడెద. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యములన గాకున్న తొలగి పుట్టి నొందవలెను. ఇంత యుదారవ్యభిప్రాయ వాణిశ్యస్వాతి:త్రియన కేల యొప్పుకొనిరి. గాంధీ దాసు గారిలకుపాద సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును సమర్పించిరి.

మాలాగారు హాయిలి గారు:—ఈ చర్యలను నుండెనపు డీది నాకు సంబంధించింది కాదు కనుక పాల్గొనవలయునా నుండదా యని యునుమానించితిని. కాని తొలగింపబడి ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమునకు ప్రతిపాదముగ నే యున్నార. 1888, 1885, 1904 సంవత్సరములందీ సివిలు సర్వీసువిధాన

విషయములు చర్చకు వచ్చినపు డీవిషయము చర్చకు వచ్చి ప్రభుత్వమువారు ప్రతిపాదముగ నేయుండిరి. ఇపుడు నూటికి 61 మంది సివిలు సర్వీసులు పరిశ్రమం దుత్తర త్రైవంతవారిలో నుండియి నియోజింపబడుదురు. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము కలసికాఖలం దిం తటముండు ప్రభుత్వమువారే యుసంగిరి. సివిలు సర్వీసునకు గూడ సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మిచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారికి నిష్పదలేదు. ఒక రాష్ట్రమువారే ఒక తేజవారే సివిలు సర్వీసుద్యోగముల నిన్నిటి నాక్రమించడంక మేము చేయగలమని వాదనము చేసెదను. ప్రభుత్వమువారి కుత్తములగు మేధావులు గావలయును. గాని నేరుగ దు. భారతభూమి నిక్కువముగ నెక్కుడు ప్రాతినిధ్యము కలసంస్కరణముల కర్తృత గలిగియుండిన నీ ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య కలనాము లంతరింపవలయును. ఇపుడున్న విధానమే యుత్తము మైనదని నేను నమ్మెదను.

1885 గారు కాపానీగారి సవరణ కలిగింపవలెనని చెప్పిరి. గాని కాపానీగారు హాయిలిగారి సమాధానము వినిన తరువాత సవరణ నుపసంహరించు కొంటిమని తెల్పిరి. 1885 గారి తీర్మాన మెటునకు బెట్టగా నోడిపోయెను.

భారతీయవిద్యార్థులకు సహాయ వేతనములు

5 సంవత్సరముల వర్తంతము 25 విద్యార్థులకు నెలకు 4000 రూపాయల ప్రకారము సహాయవేతనము లిచ్చి పరిశోధన కలుపుటకు పరదేశమునకు వారిని పంపి భారతీయుల పరిశోధన కభివృద్ధికి సహాయపడవలయును. ఈ తీర్మానము వేంకటపతి రాజు గారుపపాదించిరి. విద్యార్థిభావంత్రిగారు చాట్టిగారు వానినిగూర్చి యిట్లు ప్రసంగించిరి:—ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము యొక్క విలువ బాగుగ గ్రహింపవలెది. పరిశోధనకాఖ ప్రతిదేశమునకు చాల కభివృద్ధిచేయక మై. అయిన పాదేశములందు ప్రజలియ్య భర్తములకలననే నివ్వార్థము పోషింపబడుచున్నార గాని, ప్రభుత్వమువారు సహాయకనముల నిచ్చుటలేక. ప్రభుత్వమువారి కీ విధానాద్యములు వచ్చినను విధానముమాలేము నచ్చలేదు. అయినను ధనము విరివిగ నా చేతులలో నున్నయపుడు యిందువిషయమై వ్యయపఱవ వెనుకంజవేయరు.

సర్వాభికారిగారి తీర్మానమునకు ననుకూలముగ మాటలాడిన తరువాత నోటు తీర్మానము బెట్టబడగా స్వజవాగీ కార మయ్యెను.

తరువాత లక్ష్మీపనాథుగారు శాసనసభ్యులకు ప్రభుత్వోద్యోగుల లంకరు అడిగినవిషయముల నెల్ల వందనలేక తెలియజేయవలయునని యుపపాదించగా హాయిలిగారి తీర్మానము ఆచరణమున ససాధ్యంబని తెల్పిరి. అపుడు సింహగారు తీర్మానముపసంహరించుకొనిరి.

సైనికోద్యోగములు కింగ్సుకమిషను

యమిక్ భాగ్ గారి తీర్మాన ముపపాదించిరి:—భారతీయ సైనిక కేసులందు భారతీయోద్యోగులనుండువాక భారతీయులనే నియమించుటకు సార్వభౌముని యజ్ఞ కొనుటకు వైసాయిగారికి సభవారు నూనించిరి.

ఈతీర్మాన ముపపాదించుటకు ముందు బ్రిటిషుయోద్యోగులు భారతదేశమునకు చేసినమేలును మరచుటలేదు ఇతర దేశీయులకలనే భారతీయులకునా సైన్యమున నున్నతోద్యోగము నందవలయుననుటయే నాకొక సైన్యమంతయు భారతీయమయియు కావలయునని 32 సంవత్సరముల కాలముపట్టున. తరువాత హాయిలిగారు ప్రభుత్వమువారి కేసును కొంత ముచ్చటించిరి. తరువాత సభ లేవవీరకావడెను.

25 వ తేదీనాటి చర్య

క్రిమినలు ప్రాసీషరుకోడ్డు

నేటిదినము మరల క్రిమినలు ప్రాసీషరు కోడ్డుపై చర్య ప్రారంభమైనది. ప్రేక్షకుల స్థలముల నేడెవ్వరునలేదు. అపుడు హాయిలిగారు లేచి చర్య యావలసినదనియు ఈవారములే యు ప్రతియొకమతి బిల్లువైనను ఖజనము బిల్లువైనను స్తీయ బాయిలర్ల బిల్లువైనను చర్య ప్రారంభించబడును. అని తెలిపిరి.

ఇదిను కొన్ని విషయములపై చర్య జరిగినతరువాత ముఖ్యం హాయిలిగారు మధ్యరచ్చి రాయల్ కమిషన్ విషయమై సార్వభౌమునియజ్ఞ సభ్యుల కరిగించెను. (హాయిలిగారి ప్రకటన వైన జూచేది) రంగాచారిగారు హాయిలిగారి ప్రకటనకుం తయు విది “కమిషనువ్యయము భరించెడివా రెవరు?” అని క్రొవించిరి.

హాయిలి గారు:—మర్యాదకుగాను మాత్రమే యీ ప్రకటనకు సభ్యుల కరిగించితిని. కనుక సాధారణరీతిని దీనిపై చర్య జరుగవలసినదే.

డాక్టరు గౌట్ గారు:—ఈ కడంతి పిడుగుకలె నూపై బడినది. కమిషన్ నియోజింపిన విషయమై చర్చించుటకు త్వరగా ననకాక మిచ్చుటకు సభ యితర చర్య నావలసినది.

హైదరాబాద్ నగరపాలక సంఘం	1 కె. 4 15/82 కె
తెలంగాణ ప్రభుత్వం	1 కె. 4 1/2 కె
జి. సి. టి	1 కె. 4. 11/82 కె
జి. సి. తిరుపతి	1 కె. 4 8/8 కె

వంకను, తురుష్క లోకవంకను ప్రయత్నించుచున్నారు. మోసూల్ నందలి నూనెగన్నులలో, ఇతర యూరపీయను దేశములకు గూడ కొన్ని సౌకర్యముల నుసగినచో, వారికి చాలును. అందుచే, ఫ్రెంచి, అమెరికను ప్రతినిధులు కర్జను ప్రభువుతోడేరి వల్లెయనుటలో వింతలేదు. నవ్వపడువారు తురుష్కలు. మోసూలు ఎవ్వరి పరిపాలనముక్రింద నుండవలయునో కనుగొనవలెనని, అక్కడి ప్రజలయభిప్రాయమును విచారించుటయే ముఖ్యము. ఇంతకన్నను క్రమమగు పరీక్ష వేరొకటుండబోదు. తురుష్క లీ పరీక్షను సూచించిరి. కర్జను ప్రభువుగా రంగీకరింపరయిరి. ఇందుకు మారుగ నానారాష్ట్ర సంఘమున కివిషయమును విడిచిపెట్టవలయునని కోరిరి. నానారాష్ట్ర సంఘము నికుపయోగమయిన సంస్థయగుచున్నది. దీని నిర్ణయముల నెవ్వరును పాటించక, ఎవోయిచ్చువచ్చిన రీతినివారు ప్రవర్తించుచున్నారు. ఈసంఘమునందు పెక్కు దేశములకింకను స్థానములేదు. అమెరికా, రుష్యా, మొదలగు దేశముల నాయుక్తులైన వారలకు లకు ప్రాతినిధ్యమల్పము. తుర్కీకింకను ప్రజలు గలుగలేదు. ఉన్నవారందరును క్రైస్తవజాతులే. ఇట్టివారి చేతులలో తుర్కీకి న్యాయము జరుగగలదా? కర్జను ప్రభువుగారి సూచనను తుర్కీ నిరాకరించుటయందు వింత ఏమిగలదు? తుర్కీ-చర్యవలన, కలుగబోయెడి దుస్థితి కంతకును ఇస్లాత్ పాషాగారే బాధ్యతను వహింపవలయునని కర్జను ప్రభువుగారు పలికిరి. కర్జను ప్రభువుగారి ప్రవర్తనము మూలమున, తుర్కీ-సమస్య ఇప్పుడయినను పరిష్కారము గానిచో, మహమ్మదీయ ప్రపంచము తమవై బాధ్యతనంతను మోపునని, కర్జనుగా రింకను గ్రహింపకుండుట శోచనీయము.

రాలిన్నను ప్రభువుగారి భయము

భారత సైన్యాధిపుడగు రాలిన్నను ప్రభువుగారు, సైన్యములో భారతీయోద్యోగులను నియమించు విషయమునుగూర్చి సామాజ్యశాసనసభలో ముచ్చటించుచు, తమకుగల భయమును వ్యక్తపరచిరి. భారతీయ సైన్యము రణరంగములో నత్యద్భుతపరాక్రమము జూపిన సంగతి నిజమయినను, అందుకు బ్రిటిషు ఆఫీసరులే ముఖ్యకారణభూతులని వీరు సూచించిరి. అట్టి ఆఫీసరులను తొలగించుట వీరి కెంతయు కష్టముగ తోచుచున్నది. దేశములోపలగాని వెలుపలగాని ఉపద్రవమేమియు లేనపుడుగాని, ఇక్కార్యమునకు గడంగ వీలులేదని వీరి యుద్దేశము. ఇట్టియుపద్రవములు లేనిసమయముందునా? ఎప్పుడును ఏదీయో యుపద్రవము అధికారులకు గనపించుచుండుటయు, సైన్యవ్యయ మధికమగుటయు గన్పట్టుచు నేయున్నది. అట్టి శుభస్థితి చేకూరువరకు, భారతీయోద్యోగుల నియామకము ఆగిపోవలయుననుట విచారము. సైకోద్యోగులకు తగిన విద్యయిచ్చిన గాని వారందుకు బనికీరారనియు, విద్యాధికులగుటయుద్యోగులను నియమించుట సామాన్యమగు పనిగాదనియు, భారతీయోద్యోగుల యోగ్యతను శాంతిసమయమున పరీక్షించిన చాలదనియు, ఏదియయినను యొకయుద్ధము తలపించినపుడు పరీక్షింపవలయుననియు, రాలిన్నను ప్రభువుగారు సూచించిరి. మరియొక యుద్ధమేతెంచువరకు వేచియుండి, ఆపిమ్మట ఇందుకు బూనవలయుననుట మిగుల వోద్యము. ఇప్పుడప్పుడే సైనికోద్యోగములను భారతీయులచే నింపరాదనుటకు, వీరు సర్. పి. యన్. శివస్వామి అయ్యరుగారిని ఆధారము చేసికొనుచున్నారు. వీరు తుట్టతుడకీచ్చిన సలహాయిది "అతి

త్యక్తితముగ పరుగిడవలదు. నడుచుటకు ముందు పరుగిడ ప్రయత్నింపవలదు. ఇటుల గావించునెడల తప్పక ముందుకు పడెదరు." హైందవ సైన్యమున నెప్పుడి నెప్పుడిగ, క్రమాంతరముల బట్టి యభివృద్ధి జరుగవలెనని వీరు సలహా నిచ్చిరి. హిందూ దేశమును శిశువు "శాశ్వతశిశువు"గ నుండును. తనంతటతాను నడుచుటకు శక్తి ఎప్పుడును కలుగదు. ఎప్పుడును ఒకరుచేయి యుండించి నడిపించుచునే యుండవలెను. రాలిన్నను ప్రభువుగారి సిద్ధాంతము క్రొత్తదిగాదు. అధికారవర్గము చిరకాలము నుండియు బోధించుచున్న కీషయమే.

మంత్రుల రాజీనామా

నిన్నటిదినము, మద్రాసు ప్రేక్షుసంఘము వారి విందు సందర్భమున, మద్రాసు గవర్నరుగ విల్లింగుడను ప్రభువుగారు ముచ్చటించుచు, ప్రసంగవశమున మద్రాసు వైబడిన ధనభారమును వివరించిరి. ఇది చాలయన్యాయమని దెలుపుచు, దీనిని తమ తమ యసమర్థతని ప్రబలముగ దెలిపిన మంత్రులను, సర్ త్యాగరాయచెట్టిగారిని, మదరాసు మెయిలు పత్రికను అభినందించిరి. కాని, వీరి యసమర్థతయంతయు విఫలమగుటచే మద్రాసు మంత్రులు రాజీనామానిచ్చుటయే ఫలప్రదమగు మార్గమని దెలిపిన మెయిలుపత్రికతో మాత్రము గవర్నరుగా రేకభవింప జాలరయిరి. మంత్రులీ సందర్భమున రాజీనామా నిచ్చినచో, తమకు చాలకష్టముగ నుండెడిదని పలికిరి. గవర్నరుగారు తమయంద జేరినందులకు, మంత్రుల దిగులు దీరవచ్చును. ఎవరెంత సమర్థించినను, త్యాగసన్నిధులు గాని వారి ఆందోళనము నిష్ఫలమని, మద్రాసుమంత్రుల చర్యతెలుపకనే తెలుపుచున్నది. ఒకరినొకరి నభినందించుకొనుటవలన కలుగబోయెడి లాభమేదియులేదు. బెంగాలు మంత్రులిట్టిసంసిద్ధితను జూపినందుచే జయము గాంచి రనియు, మద్రాసు మంత్రులందుకు సిద్ధపడక పోవుటచే అపజయము బడసిరనియు, మద్రాసు మెయిలుపత్రిక దెలిపినవిషయమును గవర్నరుగారంగీకరించుటలేదు. ఇందుకు వీరు వేరొక కారణము దెలుపుచున్నారు. బొంబాయిలో, బెంగాలులో, తమకు కావలసినముణము దొరకునని, ప్రభుత్వము వారు ఆరాజధానులవై నభిమానము జూపెదరట. మద్రాసులో నట్టి అపకాళిములు లేకుండుటచే, వారు దానివై శీతకన్నువై చెదరట. ఈసంగతి ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి గారవప్రదముగాదు. కాని, రాజ్యతంత్రజ్ఞుల రహస్యములు, రాజ్యతంత్రజ్ఞులకే దెలియును గద. గవర్నరుగారి ప్రసంగమువలన, ఈ రాజధానిగారము ఇనుమడించునని తోచదు.

స్టేటుకౌన్సిలు సభ : పట్టుక సర్వీసులు

ఋద్దిసుల గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కిని, ఇండియా మంత్రులకిని జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను బ్రచురింపవలసినదని ప్రొఫెసరు కలేగారు స్టేటుకౌన్సిలు సభలో నుపపాదించిన తీర్మానము, నిరాకరింపబడినటుల, శీతంతివార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఈచర్యలో శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు గూడ పాల్గొనిరి. ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను ప్రచురించిన మాత్రమున లాభమేమి? జరుగవలసినపని జరిగినది. సర్వీసు పరిస్థితులను నియమించుటకు రాయల్ కమిషను నియమింపబడినది. ఇట్టి కమిషనుల వలన లాభముండునని, ఇండియా ప్రభుత్వము పక్షమున హాయిలీగారు పలికిరి. ఇందు వింతలేదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు ఇండియా ప్రభుత్వమొక సబార్డినేటు శాఖయని కర్జను ప్రభువుగారు వెనుక పెల్లడి చేసియుండలేదా?

స్థానికవార్తలు

మెసూరు శారదానాటకసమాజము విష్ణులిల ప్రహ్లాదనాటకములు ఈ నెల 27 వ తేదీ శనివారము రాత్రి 9-30 గంటలకు రాయలసీమలో విష్ణులిల నాటకమును 28 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు ప్రహ్లాదనాటకమును ప్రదర్శింపబడును.

మదరాసు శాసనసభ : సర్ గార్డను ప్రేక్షకుల గారు తాజీనామానొసంగినందున వారిస్థానమునకు రక్తసంఘము వారిచే పి. జే. రీడిగారు నియోజకవర్గము మరెవరను నియోజకవర్గమునకు రీడిగారికి పేరు జనవరి 29 వ తేదీలోపల ప్రకటించబడును.

నందలూరు క్రైస్తవులు లైమ్సువర్క్సు క్యాలుండరు ఈకంపెనీవారి క్యాంపెరులను కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. క్యాంపెరులు పెద్దపెజ్జతో పెద్ద యక్షురములతోను ఆరికెలతోను చాల బాగుగానున్నది. వలయునా నందలూరు కడపజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

శ్రీపుండలీక వరదసభ : చెన్నపురి గోవిందస్వామిని పిది 62 వ నెంబరు వుమ్మడి రామయ్యకెట్టి గురు స్వామి కెట్టి అందు కంపెనీవారి కార్యాలయమునందు, కీర్తికేసులను వండిత టి. అత్తుణ్ణాచార్యులవారి శిష్యులగు బ్రహ్మశ్రీ వి. కృష్ణచార్యులవారివలన యా నెల 28 వ తేదీ ఆదివారం రాత్రి 9 గంటలకు రామాజ్ఞ కథానియందలి "బ్రహ్మత్రయంబకమచనం" శ్లోకము వారికథాకాలక్షేపము జరుగ బడును. భక్తమయందరును విచ్చేయి పోవుటలు.

ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిసంఘము : క్రైస్తవకళాశాల వై సంఘముయొక్క వార్షికోత్సవము జనవరినెల 30 వ తేదీ మంగళవారము 4 గంటల 30 నిమిషములకు ప్రారంభమగును. ఆసందర్భమున వక్రత్వకేరీ యొకటి జరుగబడును. ఇదికాక జరిగిన వ్యాసపరీక్షయందును, కడ్యపరీక్షయందును నెమ్మక గుణములనందిన సభ్యులకును, వక్రత్వపరీక్షయందు నెమ్మక గుణములనందు సభ్యులకును బహుమానము లీయబడును. ఆంధ్రప్రతిభాధికరులగు బ్ర. శ్రీ. కాకే వాణుని శాగ్వరరావుకుండు గారు దీక్షతో సగ్రాసాధికర్యము వహింప నంగీకరించిరి. ఎల్లరకును శుస్వాగతము.

చెన్నపురిజిల్లా విద్యాసంఘము

వై సంఘసభ్యులు నిన్న సాయంత్రము రిపున భవనమున సమావేశమైరి. డాక్టరు యస్. స్వామినాథనుగారి అధ్యక్షత జరిగింది. ప్రశ్నిత్రములు జరిగెను. గాంటు ఇచ్చుటకు రికన్వెజు చేయవలయునని కోరుచు పాత కాలాధికారులు వంపిని వరభాషులు పరిశీలింపబడినను, చక్కగ పనిచేయుచున్న పక్షమున రాజీవు సంతకము పాతకాలకు గాంటు ఇచ్చుటకు తీర్మానింపబడినను ఎల్క్రికలిపు వనినానికి రూప్యములు కాన్సిలరులు అటెండరునకు 15 రూప్యములు నెలకుజేమిచ్చుటకు తీర్మానింపబడినను, కొన్ని పాతకాలకుందలి విద్యార్థులకు మధ్యాహ్నము భోజనము పెట్టుటకు గాంటు ఇయ్యవలయునని ప్రభుత్వము వారిని కోరుచు గావించబడిన తీర్మానము విషయమై ప్రభుత్వమువారు త్వరలో గాంటు నియ్యవలయునని కోరుచు మరియొక తీర్మానమొందింపబడినను.

గంటూరుమండలాయుర్వేద యూనాని వైద్యద్వితీయసమ్మేళనము. బేషధావి ప్రదర్శనము, తెనాలి. 1923 ఫిబ్రవరి 2, 3, తేదీలలో జరుగును. అధ్యక్షులు : బ్రహ్మశ్రీ రాజవైద్య పండిత కంగల నుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు. ప్రదర్శనాధ్యక్షులు : బ్రహ్మశ్రీ ఆయుర్వేదమురాండ భాగవతయాయుర్వేద శిఖామణి, శివగంగా, పండిత, శ్రీశంకర మార్కండేయశాస్త్రిగారు. ఈ సభయందు దాయుర్వేదయోగ వ్యాసాచార్యుల వీటకోటిని యాహ్వన సంఘమువారు రహిత మిత్తురు. ప్రదర్శనదర్శకులను పంపువారు 28-1-28 వ తేదీకి పంపవలెను. ప్రతినిధి రుసుము రు. 1-0-0 (ఒకరూపాయ) ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు మనియార్డునకు గాంటు"మొదలగు కామ లింగయ్య-కార్యదర్శి తేనాలి" అని వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము క్యాలండరు

నుందరమైన శ్రీరాధాకృష్ణుల ఉపయోగమైన

విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నది మా యేజంటల్లవద్దకూడా దొరకును.

క్యాలండరు వెల 1-కి 0-4-0

వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0

వెంటనే వ్రాసుకొనవలయును.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

విదేశ వార్తలు

రూపుపరిస్థితులు

పరాసులు ఇంకను కఠినచర్య సవలంబించిన

ప్రత్యేక ప్రభుత్వసాపకము

బ్రిటిషు సేనలు జోక్యము కలుగజేసికొనవు

జర్మనుప్రజలు ఫ్రెంచి ఉద్యోగులను ముట్టడించుట

ఇటలీ ప్రజలు మును కలుగజేసుకొనుట ?

అక్రమ ప్రదేశమునందు పరాసులు ప్రత్యేక ప్రభుత్వమును నెలకొల్పెదరనియు, ఇంకను కఠిన చర్యలను అవలంబించెద రనియు నేటింతివార్తలు తెలుపుచున్నవి. అక్రమ ప్రదేశములలో బ్రిటిషు సేనలు పరాసులతో సహకార మొనర్చవు. పరాసులు అవలంబించుచర్యలకు వారు అడ్డుమురారు. ఇటలీ ఏదో పరిష్కారమును జేయుటకు ప్రయత్నము కలుగజేసికొనవచ్చు ననియు ఇటలీ క్రధానా మాత్యుడు తన యుగన్యాససందర్భమున తెలియ జేసెను.

పరాసుల కఠినచర్యలు

జనవరి 25:—ఈనాడు 12-5 ఎస్సెన ప్రెస్సు విలేజ్ ఇట్లు తెలియజేయుచున్నది:—ప్రస్తుతము పరాసులు తీసికొన్న చర్యలే తమ కార్యము ఫలించనందున ఇంక కంటే కఠినచర్య గవలంబించెదరు. కఠినచర్య గుండా ఉత్తరాగ మందున్న ప్రాంతములను బయలుజేరునని వినుచున్నారము. ఎస్సెను గుండా చాలమంది దళదారులకు పోవుచున్నాడు. ఈ సైన్య ఏర్పాటులన్నియు రాకపోకల ఏర్పాటులన్నిటిని తమ స్వాధీనము జేసుకొనుటకే. బోకో, ఎస్సెను-దార్జు మందు తండ్రివార్తా కార్యాలయములు పరాసులచే అక్రమించుకొనబడినవి. దీనివంటి కఠిన కారణము జర్మనులు పరాసులను తండ్రిమాలకముగ ప్రేమి భావనలో మాట్లాడసేయకపోవుటయే.

కఠినచర్యతో గూడకొన్న ప్రభుత్వమున ప్రత్యేకముగ పరాసులు నెలకొల్పెదరని డెయిలీ మెయిలు విలేజ్ ఎస్సెను నుండి తెలుపుచున్నాడు. సామాన్య ఉపాయములు నిరర్థకము లగుటచే జర్మనులు మరింత సాత్వక నిరోధము నవలంబించిరి అందుచే పారిశ్రామికవిజృంభణము అగోచరమైనది.

పరాసుల ఇంజనీరులు గనులలో ఏమియు చేయలేక పోయిరి. వారి ఉత్తమపులను ఎవరును వినుటలేదుగా మారు మిక్కిలి పరిహాసముజేసి నవ్వెనున్నాడు. జర్మను వ్యక్తసాపకము తమరి నడుగు చక్రిలకు ఏమియు క్రతుత్వమునీయదలచుకొన లేదు. కార్యాలయపు సిబ్బంది, ప్రత్యేక పరిష్కారము తమరి కేమి యుదగినను తెల్లబోయిపోయి మాకేమియు తెలియదనుచున్నాడు.

పరాసుల కొత్త ఎత్తు

రూపులో కొత్త ప్రభుత్వము

ఫ్రాంకో, జనవరి 24:—విషయము లన్నిటిని జూత రూపము జర్మనీనుండి పూర్తి విడదీసి (పాంసుతో) కలుపుకొ నుటకు పరాసుల యుద్ధేత్యముగ తోచుచున్నది. పరాసులు ప్రభుత్వములకు అక్రమించుకొను నిష్పత్తికావడ మామెను. మీరు మిక్కిలి బాగు అగు పోవుటయే లేకుండెను. జర్మనీకి

మాత్రము ఎడతెలియకుండ పోవుచున్నది. అక్రమించుకొన్న రూపుప్రదేశము నంతయు జర్మనీనుండి విడదీసి ప్రత్యేకముగ పరాసులు, బెల్జియనులు గలిసి తాత్కాలిక ప్రభుత్వమును నెల కొల్పెదరు. ప్రభుత్వమున సైనికపాలనమును, శివన నిమిల ప్రభుత్వ మేర్పడును. కాఠి, శక్తమస్థితులు చెదవంతకాలము ప్రజల విషయములో ఏమియు జోక్యము కలుగజేసికొనకు. తక్కిన అధికారమునంతను ఏకే వహించెదరు. పరాసులు, బెల్జియనులు అపారమును స్వల్పముజే పెదరు. పనివారితో అకన వసములు ఇయ్యజుడు మృంతకాలము తమకు అటంక ముండ రాదనుకొనుచున్నాడు.

జర్మనుల ఆక్షేపణ

పరాసుల ప్రత్యుత్తరము

బ్రెజిల్, జనవరి 23:—జర్మనుని పరాసు సైనికులు ల్యాండరరు దగ్గర కార్యుని ఖండించుచు తరువాతగతుని జూపుచు జర్మనులు పరాసు విదేశాంగకార్యాలయము వారి కొకేభ నవ పరాసులు అయ్యది సమంజసముగ వ్రాయబడనం దు. తిరిగి జర్మనులకు జంపివేసిరి.

రూపులో పరాసులు జర్మనుపారిశ్రామికముల నందరిని ట్టుకొనుట న్యాయమనయే జర్మనులకు ప్రత్యుత్తరము విచ్చిరి. దీనికి కారణము జర్మనులు వెర్మెయిన్సు సరికి విశిష్టముగ ప్రకరించుటయే కారణమనెరి. జర్మను ప్రభుత్వాధికారులను ప్రజలను అకలంబించు వైఖరిని ట్టి తా మేకార్యము నైన జేసు నలసివచ్చు ననెరి.

ఎస్సెనులో ప్రేమించివారాకృతిక

పరాసులు జర్మనుభావనలో ప్రజలనిమిత్తము ఎస్సెను గ్రామములో ప్రత్యేకముగ వారాపత్రికను ప్రకరించుచున్నాడు.

రూపులో పరాసుల సరిహద్దు

ఫ్రాంకో, జనవరి 23:—రూపులో పరాసుల సరిహద్దు, అధికారులు ప్రవేశించిరి. సరిహద్దునుగూడ ఏర్పడుటకు పూర్తి యయినది.

రూపును జర్మనీనుండి పూర్తి విడదీయుట

ఎస్సెన్, జనవరి 24:—తేపటికొకసారి పరాసులు తాము అక్రమించుకొన్న రూపుప్రదేశమును పూర్తి జర్మనీ నుండి విడదీసెదరని పరాసు అధికారులు అన్నట్లు తెలియు చున్నది.

పరాసు సుకముల అధికారులు రూపులో

ప్రవేశించుట

250 మంది పరాసు సుకముల అధికారులు రూపులో ప్రవేశించిరి తెలియుచున్నది. బ్రెజిల్ మాన్యుగు అరుగురు పారిశ్రామిక ప్రమాఖులను ఒక్క అవకాశముతో విడిచివెట్టిన అందరును సమ్మెగట్టని అనుకొనుచున్నాడు. ఎక్కడికి జోయినను బెల్జియనుల మాటను రైల్వే పనివారాదును, తెలి ఘోష పనివారాదును మరితరులను ఏమియు వినుటలేదు విశోధ భావమును జూపుచున్నాడు. వారితో ఎట్టి సంబంధమును తెలు కొనకుటయే.

ఫ్రాంకోపయోగము నిమిత్తముగూడ జర్మనులు పరాసు లకు బాగును నష్టముచేయుననిరి. బెల్జియనులు పరాసులు, ప్రయాణముచేయు తైలబండ్లకుగూడ నడవ వునుచున్నాడు.

రూపులో పరిస్థితులు ఎటులు వదిలి మించునది మెయిన్సులో బ్రెజిల్ గాన మున్ను పారిశ్రామికముల విచారణను బట్టి తెలును. బ్రెజిల్, స్పిన్నింగుగలలో 24 గంటల సమ్మెగట్టి విచారణము ఫలితము తెలియువరకు వేచియుండి జరు. జేటి యుదయమున మరల పనిలో జేతరు. ఎస్సెను గనుల పనివారాద్రవేశనములమాత్రమే హెచ్చు జేయబడినది.

ఇంతవరకు ఒక్కగనిలో అందరును సమ్మెగట్టిరి. కాని పనివారాదును, కార్యనిర్వాహకులును నూటికి 50 కంటే ఎక్కువగ బాగును క్రెవుంటుకు నికారంపవలయునని ఏర్పాటులు జేసి కొన్నిటలసమ్మెచున్నాడు.

జర్మను తెలిపిన పనివారాదు పరాసులకు సహాయ మొనర్చక తోవుటచే చాలమంది అరెస్టు జేయబడిరి. వీరు సమ్మె గట్టెనని భయపెట్టుచున్నాడు. ఎస్సెను కపాల కవేరినుండి పరాసులు సైన్యమును తినివేసినగాని పనిజేయుచు ఎస్సెను కపాల అధికారులు తెలియజేసిరి.

బ్రెజిల్ మాన్యుగు ఇనుపవారిమిల ఎ. ఎ. వారు సమ్మె గట్టుటచే రూపు కుత్తరముగ వర్తకము పడిపోయినది. బెల్జియను సేనలుపోవు రైల్వేను నడవకుటచే చాలమంది అరెస్టుజేయబడిరి. కాని ఎస్సెనునుండి వార్తయందు దళదారులకు పూర్తిగ రైలు పోవుచున్నది.

జర్మను పారిశ్రామికములు

అర్ధరీతి జరిమానా విధించబడుట

జనవరి 24:—రూపులో కట్టుకడిన అర్ధరీతి పారిశ్రామి కులు, బ్రెజిల్ స్పిండ్లగార్లకు సైనికాధికారులకు జరిమానాను విధించిరి.

బ్రెజిల్, స్పిండ్లకు మున్నగువారు రూపునకు పోవునపుడు జర్మను ప్రజలు సహజేమే సానుభూతిని జూపిరి. ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగ నుండి పరాసులను తిట్టి, కిడికిలను బ్రద్దు గొట్టిరి. రాళ్లనువేసిరి. సావాగోలజేసిరి. పరాసులు కాట్టుటకు ప్రయత్నించిరి.

బెల్జియను సైన్యములు కనబడికెంటేనే చాలవోట్ల సమ్మెలు బయలుజేరెను. పరాసులు రూపును అక్రమించుకొన్న తేదీనుండి 21 తేదీవరకు ఒకబండి బాగు భాడ, ప్రేమించారి కేసులేదు.

బోకో, ఎస్సెనుబ్యాంకులు ప్రేమించి ప్రజలకు ఏమియు ఉపచారమును చేయమని నిశ్చయించుకొనెను.

డ్యూస్బర్గ్ లో జర్మను ప్రధాన దండనాధికారిని బెల్జియ నులు అరెస్టుజేసిరి తెలియుచున్నది.

సమ్మెగట్టిన తెలిపిన, తెలిగ్రాపు పనివారి స్థానే పరాసు ఇంజనీరు పనిచేయుచున్నాడని తెలియుచున్నది.

జర్మను సేనలు ఏమియు బయలుజేరలేదనియు చలనమే లేదనియు జర్మనుఅధికారులు తెలియజేయుచున్నాడు.

మ్యూనిచి విహారాలు

మిత్తమండలి, ప్రేమించి, బెల్జియనుసభ్యులు మ్యూనిచి హోటెలునుండి పోవున్నవో సమ్మెగట్టెదమని హోటెలు యజమానులు తెలియజేయుటచే పరాసులు, బెల్జియనుసభ్యులు మ్యూనిచిహోటెలును విడిచి మెయిన్సుకు బోయిరి.

మ్యూనిచిలోనున్న ప్రేమించుకొనక వీరితో కలిసి కొనెనని తెలియుచున్నది. ప్రేమించి సంచారకులుగూడ వీరివంటి జరి

బ్రిటిషు సేనలు

ఏమి చేయవలయునని యడుగుట

కాలోగ్, జనవరి 24:—బ్రిటిషుకవరణలోనన్న జర్మనులను పరాసులు అరెస్టు జేయుచుండుటచే తా మేమి జేయవలె నని గోడ్డి సేనాని ప్రైవిటీకారుల ఉత్తమపును. గోరి. ఈ అరెస్టుల లో బ్రిటిషువారు పాల్గొనుటచే ప్రేమించారి విధానముతో ఏకే భవించిరనే భావించెదమనియు మరిల జర్మనులు యుద్ధము జేసె తరనియు, వీరికి అయధసామగ్రి సత్వర్ధిగ గలదనియు ఇకంత యు రిషియాలో క్రఫు కార్యకారములకు నన్ను పనియు ప్రజలు అనుచున్నాడు. కానిసైన్యముతప్ప తక్కినవన్నియు నిర్భయగ నున్నవనిరి. కాని ఇచ్చన్నియు మండలి కొమ్మ మండినయే అధికారులు కలందిరి.

సత్యవత్సరపాఖ్యానము-పద్యకావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట
గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య
మేని వదల మది జనింపదు

రబ్బరుధర పేనవ 18 పేన్సులు హెచ్చినది. దీనికార
ణము అమెరికనులు కొనుటయే.

చెన్నపురి వర్తకసంఘము

వార్షికోత్సవము

గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము

మంత్రులు రాజీనామ ఇయ్యకుండుటను నిమగ్నించుట
చెన్నపురి వర్తకసంఘమువారి ప్రధాన ప్రేక్షకులలో
సిద్ధిచేయు వార్షికోత్సవము నిర్వహించి దేశమునందు
జరుగెను. సంఘసభ్యులు ప్రభుత్వ ఉన్నతాధికారులు ఆ
సభకు విందునకు వచ్చియుండిరి. గవర్నరుగారు కూడ విందు
నకు ప్రత్యేకముగ నాహ్వానింపబడిరి. గవర్నరుగారు విందునకు
వచ్చియుండిరి. ఏర్పాటులన్నియు మిగుల కాగున నుండెను.

విందు ముగియగానే సంఘపు అధ్యక్షులగు జె. యం.
స్వీతుగారు చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారికి గవర్నరుగారిని స్వ
స్థి నుపహరించుచు ఈ వర్తకసంఘము ఎట్లు క్రమముగ అభి
వృద్ధి గాంచెనో వివరించి ఇట్లు చెప్పిరి.

సంస్కరణములకు ప్రభుత్వవిధానము మూలము. ప్రజా
ప్రతినిధులు ప్రభుత్వసభ్యులై పరిపాలనము కొనసాగించు
చున్నారు. కాని ఇండియా ప్రభుత్వమునకు ఆధికమగు
మొత్తమును చెల్లింపవలసివచ్చుటచే అభివృద్ధి
చెందజాలకున్నాము. ఇందికపు విచారణ సంఘము
వారి ప్రయత్నములవల్లను ఇండియా ప్రభుత్వపు నాతంత్రాధిక
సభ్యుని ప్రయత్నములవల్లను కర్వరా ఖర్చులు తగ్గవలసియు
మనము ఇయ్యవలసిన మొత్తము తగ్గింపబడుననియు నుచున్నా
ను అధిక పరిస్థితులు కృత్రిమముగ తేవున్ను చెన్నపురి ప్రభు
త్వము వారురకుండుటలేదు. కొత్తకట్టలు కొత్తరైల్వేలు
నిర్మించు విషయమై ప్రయత్నించుచున్నాము.

ఇటీవలనే అధికవిచారణ సంఘమువారు తేజవంతయు
పర్యటన మొనర్చి కమిషనరీయను ప్రకటించినారు. ఈతేజమున
కు సంబంధించినట్లు ఉపయోగము కలుగదని నేను అభిప్రాయ
పడుచున్నాను. భారతదేశము తాత్కాలికముగా ప్రభుత్వవిధానము
యొందు పరిపాలన అధికము చేయుచున్నది. మొత్తము కను
పరిశోధనల సలహాను, పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వ సహాయ మొసగు
ప్రయత్నించుట కన్న మిగుల లాభకరముగ నుండునని నేను
నమ్ముచున్నాను. నుజుములను అధికము చేయుటచే తేజము
పరిశ్రమలు వృద్ధి చెందునని కొందరు చెప్పెదరు. ఇందులకు అధిక
సంఖ్యాకులగు ధాన్యపు కర్తకులకు వస్తువు కలుగును.
వృత్తివిద్యను పాఠశాలలయందు నిర్వహణగా చెప్పట
అవసరము. ఈ విషయమై విద్యాశాఖ మంత్రులగు కృషిసలహా
చున్నందులకు సంకలించుచున్నాము.

విద్యుత్తు స్వీకృతగా విలీనమైన ప్రభుత్వ గా కార్యక
ర్తవరకు, ప్రజలమీదల గల ప్రేమను వివరించుచు కొంతకాల
ము మాట్లాడి ఉపన్యాసము ముగించిరి.

గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము

స్వీతుగారి స్వస్థికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు గవర్నరుగారు
నూతనముగ పెరిపు ఉత్సాహమున ప్రోత్సహించిన వడ్డీగలు
గాని ప్రకండించి, తన విషయమై చెప్పిన ప్రకంసావాక్య
ములకు కంఠము లప్పించి ఇట్లు చెప్పిరి.

ప్రభుత్వము

చెన్నపురి ప్రభుత్వ సభ్యుల విషయమై మీరు చెప్పిన
ప్రకంసావాక్యములకు కంఠము లప్పించుచున్నాను. నేను
పరమపూరితభావముతో ఒక కుటుంబమునకు చేరినవారివలె
నడచుకొనుచున్నాను. ద్వంద్వ ప్రభుత్వ మనుమాటవలన ఒక
ప్రభుత్వమని తలచి మేముండరము కలసి పనిచేయుచున్నా
ము. ప్రభుత్వము చక్కగ కొనసాగుటకు ప్రభుత్వసభ్యులొక
ప్రభుత్వోద్యోగుల ఉండవలెదల ప్రకంసావాక్యములే. ఉన్నత
ద్యోగవలనెట్లు ఇటీవల కష్టపడుచున్నందు ప్రజాములవైనను
లక్ష్యము తేజుక ప్రభుత్వప్రతిష్ఠను కాపాడే తమధ్యమలను
నిర్వహించుచుండిరి. మీరి కృతజ్ఞతా పూర్వక కంఠము లప్పించు
చున్నాను.

అంగ్లేయోద్యోగులు

సంస్కరణములను విజయవంతముగ కొనసాగించుటకు
సభ్యులు తోడ్పడిన అంగ్లేయోద్యోగులకు కంఠము
లప్పించుచున్నాను. ఇటీవల అంగ్లేయోద్యోగులను మాపించుచు
న్న ఉపన్యాసములు ప్రకటించెదను. ఇట్టి వాతలవల్ల ఉ
ద్యోగులకు కొంతకష్టముగ నుండవచ్చునని వారికి నేనొక
పాత మొసగుచున్నాను. నేను బొంబాయిగవర్నరు ప్రకటించిరి

కచ్చుటకు ముందుముందు అతివాదులను నామనశ్చేదాభి
ప్రాయము లేవుదను. నేను బొంబాయినది కచ్చుటకు కొన్ని
దినముల పూర్వమునుండియు అతివాదుల ముఖ్యవాక్యప్రక
యంకు నన్ను నాపరిపాలనమును తీవ్రముగ విమర్శించుచు వ్యాస
ములు ప్రకటించెదను. నేను బొంబాయి నది కచ్చుటకును
అధిక మరంత కఠినముగ వ్యాసమును ప్రకటించెను.
నే నూరక నేయుంటిని. ఇట్టి దూషణలవల్ల నాకు ఎట్టికష్టము కలు
గలేదని నమ్ముచున్నాను. అక్రమముగ దూషణలవల్ల ఎట్టికష్టము
కలుగదని అంగ్లేయోద్యోగులు తలపరచుచు నని వారికి నొక
మొసగుచున్నాను.

భారతీయుల నేమలు అంగ్లేయోద్యోగులముందు కచ్చు
కముగలవారై యున్నారనియు, తాత్కాలిక ప్రభుత్వము
పాలించుచున్నందున మంచిపాత మొసగి మార్గము చూపుటకు
అంగ్లేయోద్యోగుల ఉండవలయు నని కొందరున్నారనియు నా
అనుభవమును బట్టిచెప్పుచున్నాను.

ఇండియా ప్రభుత్వమునకు చెల్లించ

వలసి న మొత్తము

రాష్ట్రము అభివృద్ధి కాంచవలయునని ఆధికపరిస్థితులు
కృత్రిమముగ నుండవలెను. మనము గొప్పమొత్తమును ఇండియా
ప్రభుత్వమువారి కియ్యవలసియు నెట్లయింపబడుటచే విషయములు
మన మీదలేవునని ఇతరరాష్ట్రముల న్నియును కలసి చెల్లించు
మొత్తములో మాదవరకు మనమే చెల్లించుచున్నాము. ఈవి
షయమై వార్తాపత్రికలయందు అధికముగ అందోళనము జరిగి
నది. ఎ. పి. త్యాగరాజు తెట్టిగారి యాజమాన్యమున
మంత్రులవారు గావించిన గొప్ప అందోళనమును ప్రకండి
ంచుచున్నాను. రాష్ట్రమునందు అన్ని సంఘములవారు అన్నికత్తు
లు ఈ అందోళనమును అమోఘించినవి. ప్రకండించు మన నేర
చేసిన, పాపములది గలిగిన మద్రాసు మొలముల ప్రతిభ కూడ కం
ఠము లప్పించుచున్నాను.

మొయిలు ప్రతిక వైఖరి

అందోళనములను లభజయము కాంచినందులకు
మంత్రులు రాజీనామా ఇయ్యలేదని మద్రాసు మొయిలు ప్రతిక
ప్రాయముగాను ఆశ్చర్యము కలుగజేయుచున్నది. మనమివిష
యమై ఇంకను ప్రయత్నము చేయుచున్నాము. ఈపాఠా
టమునకు ఇతిపారంభముగాని అంతముగాదు. ఇటీవల పరిస్థితులలో
మొదటి ప్రయత్నము లభజయము కాంచినది నామంత్రులు
రాజీనామా ఇయ్యరాదని రాష్ట్రాధికారులు నాకు చిరకలి
గియుండెడిది. రాష్ట్రమునందీ విషయమై అందోళనము చేయు
చున్నవారి కంఠము ను నేను నే నాధికరించి, మం
త్రులు రాజీనామా ఇయ్యరాదని వారు నైక నిరంధనల నతి
క్రమించినవారై కష్టములై యుండెదరు. తెంగాలు మంత్రులు
రాజీనామా ఇచ్చెదమని చెబించుటచే వారికి విషయమై అధిక
ముగ లాభము కలిగినదియు చెన్నపురి మంత్రులు కూడ
రాజీనామా ఇచ్చిన ఇండియా ప్రభుత్వము వాకు
లొంగి పోయెదరని యు మొయిలు ప్రతిక యూ
పించి ముందరచును. కాని మంగరాష్ట్రమునకును చెన్నపురి
కిని ఈవిషయమున తెట్టిపాత్యములేదు ఇండియా ప్రభుత్వము
వారిని కఠినముగొనటకు మంగరాష్ట్రమువారిని బొంబాయి
వారిని కొన్ని సాధనములున్నవి. చెన్నపురివారికెట్టి సాధనములు
లేవు ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి అత్యుపాధినివచ్చినపుడు
నేను ఇచ్చుచున్న బొంబాయివారు కలకత్తావారు ఈ కాం
క్షముల వల్ల ఇండియా ప్రభుత్వము వారు బొంబాయి వారివలె
గామువారికి ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసగుట యుండెట్టి ఆశ్చర్య
ములేదు. బొంబాయి తెంగాలులను స్థితియే ఈ రాష్ట్రమునకు
కూడ కర్వరా కలుగగలదని నమ్ముచున్నాను.

ఆధికపరిస్థితులందు హిందూమతమును సాధ్యమై
సంతకరకు అన్ని శాఖలయందు అభివృద్ధి చూపుటకు ప్రయత్ని
ంచుచున్నాను. అన్ని శాఖలయందును ఖర్చులను తగ్గించినాము
ఇంకను కష్టములను తగ్గించుచున్నామై ఆలోచించుచున్నా
ము. అదేబరమలేకనే ఖర్చులు తగ్గించుటయందు ఇత
రరాష్ట్రములకన్న ఎక్కువ పని చేసియున్నా రని చెప్పు
చున్నాను.

వ్యాపారము

హాగ్గులను రైల్వేలను అభివృద్ధి పరచుటచే వ్యాపా
రమును అభివృద్ధిచే యుటకు ప్రయత్నించుచు
న్నాను. తిరువాన్కూరు కొచ్చిను ప్రభుత్వము
లవారిసహాయముతో కొచ్చిను నగరమునందు క్రొత్తపాట్లరు
నిర్మించుటకు ప్రయత్నించుట చేయుచున్నాను. హాగ్గులంజ
నీయురు బ్రిటీషుగారు కొంతకాలముగా చేసియున్నాను. తన లన్ని
యు చక్కగ కొనసాగుచున్నవని వారుపోయి చేయుచున్నా
రు. తూర్పుదివి శాఖలవల్లములందు కూడ మంచిపాట్లరులను
నిర్మించుచున్నామై ప్రయత్నించుట గావించబడుచున్నది. ఇంక
రైల్వేలవిషయమై కొంతకష్టపడెదను. రైల్వేబోర్డుసభ్యులగుటె

గా రిరాష్ట్రమునకు క సంవత్సరములలోగ దక్షిణఇండియా రైల్వే
లఅభివృద్ధికి 10 కోట్లరూపాయలవచ్చుటకు తీర్మానించిరి. ఈమొ
త్తము అన్ని ఏర్పాటులకు చాలకపోయినను ఇందులకు కొంత
లోంతలోటు తీరగలదని చెప్పవచ్చును. ఈ ప్రయత్నములన్ని
యు కొనసాగి వ్యాపారసౌకర్యములు చక్కగ నేర్పడి రాష్ట్ర
ము అభివృద్ధి చెందునని నమ్ముచున్నాను.

ఆర్థిక సమస్య

అధ్యక్షులు ఆర్థిక విచారణ సంఘమువారి నివేదికము
గురించి కొంతమాట్లాడిరి. ఈవిషయమై రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము
వారు కలసి ఆలోచించెదరు. ఇది ఇండియా ప్రభుత్వమునకు
సంబంధించినది. నేను ఇంగ్లాండునుండియును ఫ్రీట్రేడుపద్ధతి
యందు అధికమగు నమ్మకము గలవాడనై యుంటిని. కాని యీ
దేశమున 10 సంవత్సరములందుకు చే నానమ్మకము కొంతకఠిన
మీడించినని చెప్పుచున్నాను.

పరిశ్రమలు-వృత్తివిద్య

విద్యాశాఖమంత్రుని గురించియు అభివృద్ధి శాఖమంత్రుని
గురించియు మీరు ప్రకండించుచు మాట్లాడినందులకు నేను సం
కలించుచున్నాను. వృత్తివిద్యప్రాయముఖ్యమును నేను అంగీకరించు
చున్నాను. గౌరవరాజుగారు ఇటీవలనే పరిశ్రమలన్నియు
తయారుచేసినారు. ఈవిషయములు కొందరు అనవసరముగ
భయపడుచున్నాను. ప్రస్తుతమున్న పరిశ్రమల అభివృద్ధికి శాంతి
కలుగకుండునట్లును, టూల్స్ కేయిర్లభవము మృగియోగము
కాకుండునట్లుగను యీచట్టము పరిపాలింపబడునని చెప్పు
చున్నాను. ఈచట్టములకు ఈ రాష్ట్రమునకు అధికముగ లాభము
కలుగునని నమ్ముచున్నాను.

ముగింపు

యందము ముగిసినది మొదలు నేటివరకు దేశమునందు
అకాంతిఅంత మొందలేదు. వ్యాపారాభివృద్ధికి అవసరమగు
సామగ్రితీర్థి లింకను స్థాపించబడలేదు ప్రస్తుతము విశాపా
ఖండమునందలి పరిస్థితులు తీవ్రముగ కఠినమింపుచున్నవి. కాని
అన్ని కాలములందును ద్వేషముబాష్ట్యమే ప్రబలుచుండునని నేను
నమ్ముజాలను. ద్వేషతోసంతోషకరమగు పరిస్థితులు స్థాపిం
బడునని నమ్ముచున్నాను రాష్ట్రీయభివృద్ధికి ఎల్లరు సహకార
భావముతో కలసిపనిచేయుటచే భగవంతుడు అనుగ్రహించు
గాక

నైనికుల నభినందించుట

గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము ముగియగానే వ్రాకులకు
స్వస్థి నుపహరించుచు జె. బి. రావిస్సుగారు రుపస్థానించిరి.
మేజరు జెనరలు పాస్సనతిగా రుచితవిధమున ప్రత్యుత్తర
మొసగిరి.

సమావేశమైన అతిథులకు స్వస్థి నుపహరించుచు చెన్న
పురి పీఠీశ్రుతిగు మ్యూన్సిపాలిటీగారు చెన్నపురి ప్రధానవ్యాపక
మూర్తి, గె. నాల్లర స్వామి, గౌ. వెంకటరెడ్డివార్యుడు
గార్లను ప్రకండించుచు మాట్లాడిరి. రెడ్డివార్యుడుగారు ప్రధాన
వ్యాపకమూర్తికి ఉచితవిధమున ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

ధాంగరుగారు సంఘపు అభివృద్ధిని కొందరు మాట్లాడిరి.
2 నిమిషము సంబంధించిన ఏర్పాటు లొనర్చినవారికి కూడ కంఠము
లు లప్పించిరి.

కలకత్తా సర్వేంటు పత్రిక

మాననవృత్త దావా

కలకత్తా హైకోర్టువారు పునర్విచారణ
కా జ్ఞ యొ నం గు ట

కలకత్తాలో అంగ్లే భావములకు ప్రకటింపబడు చున్న
సర్వేంటు అనుననపత్రిక సంపాదకులయై తేబసిన మాననవృత్త
దావాలో వారికి కిక్ నేయబడగావారు కలకత్తా హైకోర్టులో
అపీలుచేసిరి. మొదటివిచారణలోకొంత అక్రమముజరిగినది గాన
ఆ మేజిస్ట్రేట్ పునర్విచారణ జరపవలసినదికను తేదిన హైకో
ర్టువారు తీర్పు వొసంగిరి.

రం వ ఫి తూ రి

నాయకుడింకను దొరకలేదు

కితూరీ నాయకుడును పరిశోధకుడు గూడ నింకను
దొరకలేదు. గాని వారిలను నువత్రమమియును కలుగజేయు,
వారెచటనో దాగి యున్నారు. పోలీసువారు వారినిదల లభయు
చున్నారు. కట్టుకొనబడినవారివై రాజువై యుద్ధమునకు దిగిన
నేరమునుమోపి నేనుజేసెదరని తెలియుచున్నదని మద్రాసు
మొలముల ప్రతిక ప్రాసినది.

బహుళ-ఆంధ్రులు

కోనాడ మిరయ్య గారు

II

రంగునపట్టణమునందు నాగరిక ప్రపంచమునందలి అన్ని భాషలు వాటిని జుట్టునుబట్టి మనము సంస్కృతమునను, ఇచ్చటి వీధులు జనసమృద్ధియై వివిధభాషలలో నిండియుండును. కలు విధములగు నాచార్యవారముల నిందు దిలకింపవచ్చును. ఇక ప్రౌఢవృద్ధులమాట చెప్పుకనుకను లేదు. ఇచ్చట కాశ్మీరము నుండి కన్యాకుబ్జమువరకు నుండు హైందవులు కనిపించుచున్నారు. ఇచ్చట వ్యాపారము హిందూదేశమునలె సామ్యముల వాస్తవమై యున్నది. ఇచ్చట యిసుకచారులు పాగయోడలు గలలు విస్తారముగా ధాన్యపుమరలు కట్టమరలు ముక్కుముగా పాశ్చాత్యులకు చెందియున్నవి. బర్మాలో స్థానిక వ్యాపార మించుమించుగా సంభవించుచున్నది. జనానామ రిజిట్రే కర్మాగారములు గిడ్డంగులును గట్టి చాలవరకు జపానీస్ వ్యాపారము జరుపుచున్నది. మిగిలిన దానిలో నెక్కువభాగము మనహైందవులది. బర్మాకారు స్వచ్ఛంద వ్యాపార మేమియు జరుపుటలేదు. కొన్నివృత్తులకు సంబంధించిన వ్యాపారమే తప్ప మిగిలినవారు వారు చేయుటలేదు. వారు చేయువృత్తులకు కలయు మూలకన మహైందవులతో చెంది యుండును. బర్మాలో కట్టమరలు చాలావరకు పాశ్చాత్యులలో శిశువాని హైందవులతో చెందియున్నది. అటులనే ధాన్యపు మరలలోను గానగ యంత్రములలోను చాలా స్వల్పము బర్మావారికి చెందియున్నది. బర్మాలో కడుపుంటుండు హైందవుల మూలభవముతోను కూలితోను సంబంధించి యున్నది. బర్మాలో చేపలు విస్తారముగా దొరుకుట కట్టమరలలో నట్టి వ్యాపారము జరుపుచు వాంఛించు. హైందవులలో ముఖ్యముగా నిందు పేర్కొనిన వాడుక వర్తక వాణిజ్యములంద గ్రహణ్యమై యున్నవి. ఘోరరక్షణమునందును సూర్య పట్టణమునందు వచ్చు మహమ్మదీయులు చాలాభవంతులు, వీరి వ్యాపారము తుల్యములకు కలయు నిజపపసామగ్రులతోను యంత్రములతోను యిసుకచారులతోను చెందియున్నది. రంగునపట్టణ లోని యిండ్లు చాలాభాగము వీరివి.

బొంబాయి రాజధానికి చేరినవాడు మారువారడేశము లను నగు హిందవులు కూడా చాలాధనికులు. వీరిది బట్టల వ్యాపారము. వీరికూడ రంగునపట్టణ చాలా మేడలు తోటలు కలిగియున్నారు. చెన్నరాజధానికి దక్షిణముననున్న ద్రవిడ మహమ్మదీయులు కూడా చాలా కుటుంబులు కలవాడు. వీరు చాలియారా రసబడుదురు. వీరురంగునపట్టణలోను నొక్కొక్క వీధికి 4 లేక 5 చిల్లర దుకాణములు పెట్టుకొని జీవించుచున్నారు. బహుభాషాను చిల్లరదుకాణము లన్నియు వీరివే. వీరు చాలామేడలు భూములు కూడా కలిగియున్నారు. బంగళా వారంతగా నిచట వ్యాపారము జరుపుటలేదు. వీరిలో చాలా భాగము గురుస్తామిగాను ముస్లిం గియులుగాను వని చేయుచున్నారు. అరవవారిలో చెట్టికాటివాడ్రు బర్మా యంత్రముల వ్యాపిండ్ల భవమునడిగా కప్పల నిచ్చెదరు. తిక్కిన అరవ వారు ప్రభుత్వపు టు దొంగిలించు లు గాను గురుస్తామిగాను మరొకరి స్వల్పవ్యాపారములను జరుపుచున్నారు. చెట్టిల, మారవాడి, బొంబాయి వర్తకులప్రభ రంగునపట్టణమునవిధిలో చూడవచ్చును. రంగున జనసంఖ్య 298816 వీరిలో మగవారు 298111 ఆడువారు 85200 ఇంకు ఆంగ్లలసంఖ్య నుమారు లక్షమునవుడినారు. ఇకమనయోగ్యులసంఖ్య యొకంతము. రంగునపట్టణ హిందవులు మనయోగ్యులవై నాధారపడియున్నది. కేవలము రంగున కాదు. బర్మాకు ముఖ్యపట్టణములగు రంగునపట్టణ బాన్స్ మొదలగు పట్టణములలోకూడ మనయోగ్యులవై యాధారపడియున్నది. బర్మాలో కన్యాకుబ్జముల నూడువారాంధ్రములు. వీధులనూడువారు మరుగు దొడ్లను కుభవరుమవారు లంబాలు లాగువారు కీడలవద్దను రైలుబండ్లవద్దను విద్యుత్తు మరలలోను కట్టమరలలోను వీధులలోను కూలిపనిచేయువారు మనయోగ్యులే. కేవలము కాదు కన్యాకుబ్జము చే జీవించుట ప్రాప్తముగాదు. కానికొన్ని నీరవువృత్తులు మనవారు పొట్టుకొంటున్న చేయుచున్నప్పటికిని తిక్కిన వాడుకవార లీ నీరవు వృత్తులలో పాక్షాదమునకుచేత లంచాలు లాగు మనవానినూటికాలకలలు, మరుగుదొడ్లు, కుభవరవు మనవారిని, మూతమే చూచినపు డేయోగ్యుని వృద్ధులను విసాదభారితము కావించును?.....మన యోగ్యులదేశముతో సాటిదేశ మగు ద్రవిడ దేశమునందలి యిచ్చట కేరళిని ద్రావిడులలో విద్యావంతులు గలరు. వీరు న్యాయ వాదులుగను, వైద్యులుగను, ఉపాధ్యాయులుగను, యింజనీ యులుగను, నిట్టే యంత్ర పరిపులలో నున్నారు. మనవారట్టి గౌరవమునే యాశించుటలేదు. మనలో విద్యావంతు లంతగా లేరు. రంగునపట్టణ బడిబోదగిన వయస్సుగల యోగ్యులకు కులసంఖ్య పదివేలకు తక్కువయిండును. కాని వారిలో నెందరు చదువుచున్నారు? వేయిమందికిలోపున ఆంధ్రమహాజన సంఘా చికిత్సాశాలలయందు నుమారు 400 మందియను ముగిసిన పాఠశాలలయందును విద్య గ్రహించుచున్నారు. ఉచితముగా పుస్తకముల నిచ్చి విద్యగలవుల మన్నన, బాలరు రారు - దొరకరు.

కారణము కేవలభాషాపేక్ష, చిన్నచాలు దేవును వానితండ్రివాని తగిన నూతిపనియందు నియోగించును. పోనిందులంచామొదలగు నీరవువృత్తులు మానీ, విద్యుదవనరములేని వృత్తుల నవలంబించినన కదియును లేదు. రంగునపట్టణ హిందవులలో కట్టిలయం గడులు, కాకా (మోవల)ల సోడానుకాణములు, తేనెటి దుకాణములు నెక్కువలపు. వానికి మన ముదముమాది సాయం త్రము కల కెంతోభవమును కన్యాకుబ్జముచేయుచున్నాము. మన భవమును మనకాంక్షలే దిను నేర్పాటేల చేసికొనగూడదు? లంచా మేస్త్రీలుగాని, లేక మేజీలుతోవృత్తిచే కొంతయూభవ మును సుపాది చినవారు, వెంటనే యావృత్తులనుమాని యెట్టి యల్పరక్తముల నేల ప్రారంభించుచున్నావృత్తులనుమాని మాకు, ఆంధ్రులూబర్మాలుకాణములకే పల్లితీరవలె ను సంఘనిబంధమునెల చేయుగూడదు? ఇతరులకు కాణములను పోషించు మనము మనకుకాణములనే యెరులకు పోషించుకొనుగూడ దు? ఏమియును లేదు. ఇదియంతయు మనముకేంద్ర ఆశ్రయలన మనయోగ్యులసంఘ ముగొకటియింజనందుంటు మనయోగ్యులము వాణిజ్యములయందును మనవారు ప్రవేశమును కల్పించుకొనలేదు లేకకట్ట విద్యుదు కవి, అపరదిననులయందు మనవారు వ్యాపారము నడుపవచ్చును. పరదేశీయులతో మనవారు వ్యాపారము నడుపుటకు భయపడక మనస్వతంత్రముతోనైనను, నికామూటముగా నడువకవచ్చును. రంగునపట్టణలోనున్న మనద్రవిడసాదరులు మనకలగునవి గలవు. వారును మనవారివలె మనవృత్తులను ప్రాధికరించుకొనిన సంతృప్తులతోనే సంతృప్తులుగాక వివిధవ్యాపారముల చేయసానునొకరు. ఇండియాలో పాశ్చిమాతీయ సంఖ్య యెక్కువల కొరతయందును, గాని వారుకావలయు, సాంఘికవిద్యయందులలో నెక్కువభాగముగలిగియున్నారు. కారణము వారు భరితులగు టయే! కేవలము భరితులగుటయేకాక, వ్యాపారమునందు వాని మించువాడులేదు. నీనా, నారాత్రి, మాత్యువదేశముల రంగునపట్టణ వర్తకులు. వాటిగలపలుకునడి వారుచేయువ్యాపారము కల్గినే. మనకు ప్రభువులగునాంగ్లేయులకెక్కువ? వ్యాపార కేసుషిధుగలవారు. కాశ్మీరము నత్యంతించి వారి ననుకరింపబోవుచునా? వారిగురుస్తామి. మాత్రుగా మనయోగ్యులలోల నందమున వర్తకులనుగామార్చుచుని బోధించుట కాదు; గానికేవలముకూలిపనిచేయువారు విభావ తోర్పుచిన పదవియని తలపక చిన్న వ్యాపారములను చేయుచు వర్తకమునకు పిలుగుగుమార్చుచును ప్రోత్సహింప సమంజసము.

సాధారణముగా మనలెలుగుపిల్లలకన్న పురుషులనుండియు కూలివానిమొదలగు నీరవువృత్తులకు యోగ్యులము చేయుటయు నువిగాని, గౌరవమగు నల్పవర్తకమో భువన వర్తకమో నేర్పబడుటలేదు. ఆయుడేకేమే వానిమొదలగు జొచ్చుటలేదు. ఇదియొకయు కొంచెమును. పిల్లవాని మొదలంతోయింతో యెక్కువభాగమునా గలించి తృప్తిచెప్పుచుండును. కొందరుపిల్లలూకేవీధులకుం దాడుచుండును. వాటి చతురవాన క్తిలేదు. సరిగదావారి కలిదంతులకు వారికి చదువు చెప్పింపవలయుననిన బాధ్యతయేలేదు. వారికి చదువు అద్విరాదట! రాత్రియెలుగుపాఠశాలలు ఆంధ్ర మహాజనసంఘము తరపున రెండును దీనివరకు నూజుము తరపున నొకటియు నడుపబడుచున్నది. వీటికివచ్చు విద్యాధులసంఖ్య యత్యల్పము. విద్యభ్యసించుట కుతూహలముతో సరిగా విద్యార్థులు వచ్చిన నట్టిపాఠశాలలు కొన్నివందలవరకు గావలసియుండునుగాని వారికాప్రసక్తియేలేదు. గతకర్తవ్యత మన యోగ్యులలో కొంతకడలిక గలిగినది. ఇచ్చట పండ్లెండే డ్లమృత్యుమాంధ్ర భారతీయని వారపత్రికలయెల్ల యచికాలములోనే రూపుమానినది. గతకర్తవ్యమునందు శ్రీయుత సోమరాజు రామానుజరావుగారు తెలుగుపత్రికను రంగునపట్టణలో స్థాపించి యిప్పటివరకు నవిచ్చిన్నముగా నడుపుచున్నారు. దైవానుగ్రహమున ప్రజల యాయోదములను యిది త్వరలో దైవికపుత్ర కాగలదని నాయాశయము. నూతన సంఘసంస్కరణచట్టముల ననుసరించి కాన్నిలు సభకు నలుగురు హైందవులకు తావుకొనినందున శ్రీయుత అనటపల్లి వారాయణరావుగారు రభ్యర్థనైతిచ్చి, వారికి తదితరులందరి కంటెనెక్టు వోట్లుదొరికి వారి కాస్థానము జనుపదముగా లభించెను.

రంగునపట్టణ మునిసిపాలిటీకింతకడలిక ఆంధ్రులెవరు నభ్యర్థులుగా నిలువలేదు గాని స్నేహితుల ప్రోత్సాహముచేత శ్రీయుత దొమ్మెట్టి వెంకటస్వామిగారు నిలువగా వారికి లభించిన వోట్లలో భాగ్యవంతులను యితరులకు దొరికలేదు. వీనినిబట్టి చూడ నాంగ్లరుల సంఘభావము తెల్లమగుచున్నది. ఆంధ్రుభావితమునుండి లేబోకంకము కాగలదు. ఇతరసంఘములతో పాటు ఆంధ్రులు సమానముగా నుండుటకు భావనూచనలు గనపట్టుచున్నవి.

ఇండియా మంత్రి ప్రకటనము

ప్రతికాభిప్రాయములు

కాననసభలు తగిన ప్రాతినిధ్యము కలవైనను, ఎన్నిక చావలుతగినంత రాజకీయ పరిజ్ఞానములేనివారు. కావున వెంటనే వారి సంఖ్య నెక్కువచేసి క్రాంత్యుత్సాహములు ప్రసాదించుటలేదని కోరుట సమంజసము కాదు. ప్రస్తుత సంస్కరణములను పూర్తిగా కొనసాగించవలెను. ఇండియా మంత్రి ఇండియా ప్రభుత్వముచే చీటికి మాటికి అధికారము చలాయించడము, అని ప్రెస్బ్యుస్ ఇండియాపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ప్రస్తుత సంస్కరణ కాననమును విశాలబుద్ధితో మార్చునది స్వపరిపాలనము దుర్లభమని దేశభాషా పత్రికలు ఇండియా మంత్రి ప్రకటనమును ఖండించు చున్నవి.

బల్లారిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

నిజమే

బల్లారిజిల్లా ఆంగ్ల కర్నాటక కాంగ్రెసుసంఘము లకు సంస్కృతమునందును, కలదన్ననానైకర్నాటక సంఘ కాత్యధిపనిని నిర్వహించున వైది. అయిన సంజనకొంత మందికిని వాకును కేవలమాంధ్రకర్నాటక భావములవై మనస్సు కలుజనించెను. అందున రెండ తూతులు నేను రాజీనామానుమార్చించిరి. గాని కమిటీవారు దానినంగీకరింపలేదు. అట్టిజిల్లా రిలో కాంగ్రెసువిద్యమై బాగుగ క్రీడవహించి జేయుచున్న శ్రీయుత వట్టం గోపాలపుగానికి లెక్కలు, అంతయు నుద్బించి నామకార్తము కా ర్య కర్మ గా నుండిన. వాడు గూడ లెక్కలందు లోపములున్నట్లు తెలుపలేదు. స్వచ్ఛంద సేవకుల కధికరింప, దేశముసంఘాధ్యక్షుడుగను, రెండ జిల్లాసంఘములకు కాత్యధిపతిగాను నేను వనిచేయుచున్నామన గురుస్తామిచై చాల నమృతము. చి తాళముచేయుగూడ వాటికేయిచ్చిననెట్లుయం టిని. అట్టిలంఘన సంఘమువారి యెటుట నేను సాక్ష్యునియ్యట కుట్రయి యుండినపుడును, మగ్గులు తగినజేయ తొలకొండ కువెల్లెనపుడును, సాధారణముగ 10 రోజులవరకు యితరుల స్యాధిసముననే యాపించుచుండెను. లెక్కలం చేలోపము లుండవని యే వాకలంపు. ఇండియా జిల్లాసంఘమువారు నాకు లేఖ మూలకముగా తెలుప ప్రార్థించు.

టి. నారాయణశాస్త్రి

ఆంధ్రప్రదేశ్, చెన్నపురి:-

నత్య వత్తు పాఖ్యానము

తేక

భోగే శ్వర మాహాత్మ్యము

ఇది యొక శ్రేణిముయొక్క మహాత్మ్యము. ఇందు శ్రీకైలమహిమకూడ జక్కగ వర్ణింపబడియున్నది. కవితత్వము కడురసవంతమై ముద్దులుమూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము జేకట్టిన బాతకుల కొక పద్యమేని పదల మది జనింపదు. ప్రతి 1-కి ధర రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చుపత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కావ్యాలయము,

నెం, 7 కంటుకెట్టిపి, చదరాగు.

సబ్ విజంట్లు కావలెను

వీజంట్లు వారిద్యారా వాకుండుపులములలో మాకంపెనీ సరకుల అమృతమగు నిమిత్తమై నెల 15 రుపాయల జీతమియ్యబడును. అమృతము మిక్కిలి అధికముగానుండిన నూటికి రు 15/- చొప్పున ప్రత్యేక కమీషను యియ్యబడును. రు 200 లు సాము నగదుగా ధరావత్తుకొండ చెల్లించవలెను. 31-1-28 లోపల ఎవకు 25 లు పంపి దరఖాస్తును పంపెదరో వారికి ఏజన్సీ ఖాయము చేయబడును. ఈ విషయమై ఏమియు ఆలోచనచేయవలసరము లేదు. అమృతమునకు జీతమునకు ఏలాటి సంబంధములేదు. ధరావత్తు సాముచేరిన తరుణం అచ్చు దరఖాస్తు ఫారములు పంపబడును. (1) యిసుకపట్టెలు, (2) కేవలతరమైన ట్రంకులు (3) అలిగార బీగపు ముద్దలు (4) నూటు కేసులు మున్నగువాటిలో మేము వ్యాపారము చేయుచున్నాము. మిగత ధరావత్తు సాము 1-2-28 లేదోగా పంపవలెను. సబ్ విజన్సీ ఆర్డరులో కూడ సరకులు పంపబడును.

వేదవ్యాస కంపెనీ,

331 కంటుకెట్టి పిథి, చదరాగు.

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీంచుచి లేఖరి)

ఈ కేసు 21 తేదీ సాయంత్రము 10 బి. బి. మోచర్ల రామ
రావుగారు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు జిల్లుసుగుశించి
స్టేషించిరి. మాచిట్టణ ప్రమాఖు లగు శ్రీ ముత న్యాయకతి
రావుపంతులుగారు గాననాధిపత్యము వహించిరి. మద్రా
సుముఠాని కళాకాలలకు ప్రత్యేక సౌకర్యమును యితర
ముఠాని కళాకాలలకు మానికాణమును కొన్నియంశ
రామచంద్రరావు పంతులుగారు ప్రీతముగ విమర్శించిరి.
అంశములను ఈవిల్లునుండి తొలగించవలయు నని కోరుచు
నింపబడినది. ఈవిల్లు చట్టమైనచో నేమిచేయదగినది అనుగ
నగునజేయునదేదియు లేదని అనిరి.

హిందూభక్త్యాదాయములగురించి శక్తిపంచాంగము 22 తే
వునుహాలులో సాయంత్రము ఒకశుభ జరుపబడెను. అనంత
రీయిత పీఠముంటు లక్ష్యపరసింహము పంతులుగారు
చిట్లులానన్న లోపములను నిరూపించి బిల్లునుచిము
ర. కాకినాడనాయకులు ము. రా. శ్రీ దురుకేటి శేషగిరి
పంతులుగారధ్యక్షత వహించిరి. అనంతరము-బిల్లునుగు
ర్చింపట కవకాశ మియ్యవలయునని జస్టిసు పక్షవాదు
కలైపురీ ఆపొర్రావుగారు కోరిరి. ఈసభవర్చకుగావ
ఈసభయందు లక్ష్యపరసింహం పంతులుగారి యవస్థా
పూరకే జరుగుననియు అధ్యక్షులు చెప్పిరి/అంతటఆపొ
ర్రావును మరికొందరును సభను విడిచి వెడలిపోయిరి.

మహర్షి దేవేంద్రనాథ్ తాకూరిగారి వార్షికోత్సవము
 ౧౦౦ ఉత్సరసాధకాలలో రనెల 19 లేదనిజిసిరి. ప్రాతః
 ౧౧ నగరసంక్రమణ జేయుటదేను. సాయంత్రము వీరేశలింగం
 లలో శ్రీయుత చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం శంకుః
 స్థాపనముచేసిన నొకసభ జరిగెను. ఆసభలో దేవేంద్రనాథ్
 తాకూరిగారివలన గురించి యుపన్యాసములు గావించ

సామంతా వేసినవీర్వార్యములు అచరణలోనికి వెచ్చుటకు
తామవంతులుగా నున్నారు. ఈదినమున శ్రీతములు
వకాశంపంతులు, బులును సాంబమూర్తిగార్లు కాకినాడ
యింటికి వచ్చిరి. సాయంత్రము సాంబమూర్తిగారు (నమ్రత
అనునగుంచి) వ్రాసాయకు అపస్వనించెదరు.

గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురం తాలూకా హనుమానాచార్యుల గ్రామ నివాసులున్న శ్రీ రామచంద్రపురం కా బోర్డు మెంబరులున్నా, 13 కమిషనరీపురం యస్టేటు హనుమానాచార్యుల గ్రామం అయి, గౌరవ సుమారాజ రాజేంద్ర చిగురుపాటి అచ్చన్న చాదరి 17-1-23 లగాయతు 22-1-23 రేదీ అధిరువకవ జులున్న కాకినాడ కోటిపల్లికోట్ల హనుమానాచార్య గ్రామములకు శ్రీ గుండాలమ్మ ముత్యాలమ్మ ప్త్యువాన్ జలయముపద్ధ తమ స్వంతద్రవ్యముతో కట్టంగింకి జంతువుల పర్యవేక్షకుల పట్టికలను గుర్తించుటకు మొదలయినవారికిన్ని, యొక యీ చుట్టుపక్కల వీరజనలకు కంచములు ఉన్నవలు మొదలగువారికిన్ని కట్టింకి గుమారు 5-6 వందల జనమునకు సంతృప్తి గానము చేయుచున్నారు. జన్మము ఎత్తినదిగతు సార్థకతగా, శ్రీవారు యీశ్వరం 5-6 సంవత్సరములనుండి నము చేయుచున్నారు. వీరి యాచార్యములగుగూర్చి లికముగా నవ్వదుగు వనిదిగూర్చి వచ్చి ప్రభుశ్రీ గారి సంకమేశ్వర కవిగారు అకువుగా కొన్ని పద్యములు యేగాక శ్రీకారివై నొక ప్రబంధముకూడా రచించు అందుదాహరించిరి.

ఆర్. నీలయ్యనాయుడు, పోస్టుమన్ట్రు,

నా సహవాదా గోదానరికటా

ఆంధ్రభాషా విద్యార్థులకును, గవులకును, శాస్త్రజ్ఞులకు
తరు తానొండు విరుదులంత విజ్ఞువై నవిగాఁ బరిగణింపఁబడవలె
యు, విరుదులందుటకు యోగ్యులైన కవులకును, బోధితులకును
శాస్త్రసాగర్వత మహాసభయే యథోచితముగ నొక కమిటీని
నియోగించి దాని ద్వారా బిరుదు లియ్యఁబడుననియొక ప్రకటన
చి కమిటీగూడ నిర్ణయించి ప్రకటింపవలయును. ఆధిక సంఖ్యా
కులు ఆంగీకరించిరి.

౧. ఈ సభా కార్యముల నిరంతరాయముగ నిర్వహించుటకుఁగాను “అంధసారస్వతమండలి” యనుపేర దీనికాక కాశ్య తకార్యసభ నేర్పరచుటకును, ౨. ఆమండలి యాంధ్రదేశమున సారస్వతాభ్యుదయమునకై పోటుపడు సంఘములందఱలోని ముద్దుకొని వనితయొంటకును, ౩. దానికే దగిన యంగ నిర్మాణము నీకొంది కభ్యులేర్పాటు చేసికొనుటకును, ౪. ఆమండలిని ౧౮౭౦ సం॥ము ౨౧ వ చట్టము ప్రకారము కిచ్చెత్తురు చేయించుటకును, ౫. ఈసభ కేటేంటు నామండలివారు జరుపుచుండుటకును, ౬. ఈ సభ్యులుగఁ జేరు సారస్వతాభిమాను లెల్లఱకును సంకల్పమున కొక రూపాయికిఁ దక్కునకాని చందానిచ్చుచు మండలిలో సభ్యులుగా నుండుటకును, ౭. ఈపని నెఱవేరుటకు ఒక లక్ష రూపాయలు మూలధనము చేబూర్చుకొనియు, ౮. కల్లూరుగఁ దూర్పువారాయణరావు, అన్నమరాజు ముఖ్యురాయకని, త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరిగార్లు స్థాయిసంఘకార్యదర్శులుగ నుండుటకును, యీసభవారు కోరుచున్నారు.

సభ్యులు:—ఆచంట వేంకటరాయ సాంఘ్యాయన శర్మ
గారు అధ్యక్షులు, అన్నమరాజు సుబ్బారాయకవిగారు ఉప
సేవి రాచస్వామి చాళికిగారు తల్లాపాడ వాళ్ళవారాయణ
రావుగారు, తిరుర్ అలిసెకవిగారు, కోన వేంకటరాయశర్మ
గారు, జనమంచి సీతారామస్వామిగారు, అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్య
కాశ్రిగారు, విద్యార్థి, నాగలింగం వేంకటేశ్వరకాశ్రిగారు,
విద్యార్థి కోనలై కింకామేశ్వరరావుగారు, విద్యార్థి తిరువల
వేంకట వరదానాధ్యలుగారు, జి. టి. శేషబాబ్బలుగారు,
వాళ్ళరణాచార్యు, నోకి సుబ్రహ్మణ్యకాశ్రిగారు, శతావధాని,
ఇల్లెపిల్ల వేంకటకాశ్రిగారు, కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు,
శతావధానలు కొప్పకపు సోదరకవులు, చల్లా పిచ్చయ్యకాశ్రి
గారు, వడ్డెపాటి నిరంజనకాశ్రిగారు, బుర్రా శేషగిరిరావు
గారు ఎం. పి. గిడుగు వేంకటరాచమూగారు బి. ఎ. తిల
కుంకి వీరభద్రరావుగారు, చిలుకూరి నారాయణరావుగారు ఎం.
పి. ఎల్. టి. కాశీభట్ల బ్రహ్మయ్యకాశ్రిగారు, మన్నవ నరసిం
హాకవిగారు, దువ్వూరి రామిరెడ్డిగారు, ఇంకను చేర్చుకొనుటకు
సభ్యుల కక్షికామి కా బడినది.

అంధ్రసారస్వత మభివృద్ధి గావించుటకు సమగ్రము
నాంధ్రవ్యాకరణము వ్రాయించుట యత్యవశ్యకము గనుక
దాని కుపకరించుటకై జేకముగఁ జెడదియున్న పాటలు, పద్య
ములు, మున్నగువానిని సేకరించుటకును, ఈ కార్యము కొనసా
గించుటకని అధ్యక్షము చేయింకూపాములు వెంటనే ప్రోత్స
హించుటకను, ముందుపంక్తున మాంధ్ర సారస్వతమహాసభ
కూడు లోపుఁ నీపనులు సంపూర్తి గావించుటకును నీపథవారు
తీర్మానించుచున్నారు:—

విద్యాక జి. టి. శేషచార్యులుగారు రు ౧౦-౦-౦
 తమట వేంకటరాయ సాంఖ్యాయన శర్మగారు పార్వతీపురము
 ౨౦-౦-౦ చట్ట పిచ్చయ్యకాశ్రీగారు, ఇంటూరు, పొన్నూరు
 రోడ్డు ర-౦-౦ కల్లాప్రగడ నూర్యనాకాయణరావుగారు రు
 ౨౦-౦-౦ కోప్పవరపు సోదరకవులు, శతావధానము, కోప్పవరము
 ౦౦౦ మాగులూరు పి. ఓ. ౧౦-౦-౦ అప్పయరాజు ముచ్చా
 రాయకవిగారు, నందూరు ౧౦-౦-౦ త్రిపురనేని రామస్వామి
 నాదరిగారు, తెనాలి ౧౦-౦-౦ మంచెల్ల వేంకట పుష్పయ్య
 శర్మగారు, ఇంటూరు పొన్నూరు జోట్ల ర-౦-౦ విద్యాక
 రా.లింగం వేంకటేశ్వరకాశ్రీగారు అమృతూరు తెనాలి తా
 రా.కా.గి-౦-౦ రామరాజు వెంకటరామయ్యగారు స్తీడప, పొపట్ల
 ౧౦-౦-౦ కోలిపాక వేంకటసుబ్బారావుగారి విన్నయ్య స్పిష్టేరు
 పొపట్ల ర-౦-౦ కోన వేంకట సుబ్బారావుగారు వెన్నకపల్లి
 పొపట్ల తాలూకా ౧-౦-౦ జొన్నలగడ్డ శ్రీరామయ్యగారు
 నందూరు. ౧-౦-౦ వెన్నకపల్లి తం ౧౦౦-౦-౦

చుండురు నాగభూషణరావు

“જા, જ હાઈ”

సంక్షాతము:—జనవరి నెల ౨౦ వ తేదీ కనివార ముద
యము ౮-౩౦ గంటలకు ప్రత్యేకముగ నిర్వహించిన పండితో
పాగవతి భవనాగ్రవృత్తులను, సంస్కృతాంధ్రాంగ భాషావికా
రములను, సహ బ్రహ్మశ్రీ అచంట వేంకటరావు సాంఖ్య
యన శర్మగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగిన ఆంధ్రప్రదేశ్ సభ
సభ సమావేశమైంది. సభాభ్యుదయసంఘము బహుళ తోరణముల
తోడను, పూలచెట్లతోడను, అందలను ప్రేలాడుటబడిన చిత్ర
పులనోడను నలంకరింపబడి చూడదల కామాదము గొల్పి
నుండెను. అధ్యక్షులను మోటారు బండిమీద నెక్కించుకొని
నిశుశ్రోలు లైలువైపును నుండి స్వచ్ఛందమైకులు గొనివచ్చిరి.
అంతట నూర్విషములును, తనితరులును, ఎదులేగి ముఖశిశువార్య
వాదములతో పుకమెల్ల నూకేగించి సభ సందర్శన
కొనివచ్చిరి. చిల్లర వేంకటేశ్వరుగారి తైలప్రార్థనలో సభ
ప్రారంభమైనది. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు బ్రహ్మశ్రీ అన్నకు
రాజు నుబ్బా రాజుగారి కుమారుడు యశస్వామియు జరివి సభ్యుల
కానానొందిరి. తరువాత ఉత్తర అరీషా కవిగారు నేటి సభకు
అచంట వేంకటరావు సాంఖ్యయన శర్మగారు అధ్యక్షులుగ
నుండుట మనభాగ్యమని సుపాసించిరి. శ్లోలగడ్డ వేంకట
నుబ్బయ్య కాశ్రీగారును, కడ్లమాడి లక్ష్మీనారాయణ బి. ఏ.,
గారును, జనమంచి సీతారామస్వామిగారును. అనుబంధించి,
అంతట సభ్యుల కరతాశర్మములు చెలరేగుచుండ వేంకటరావు
సాంఖ్యయన శర్మగారధ్యక్ష పీఠ మధిష్ఠించిరి. ఆహ్వాన సంఘా
ధ్యక్షులచే మున్నమాలాలంకృతులై అధ్యక్షులు తమ యశస్వా
సమును ముద్దాన్నాము జరివెదనని చెప్పిరి. ముద్దాన్నాము ౨
గంటలకు సభ ప్రారంభింపబడినది అధ్యక్షులు తమ యశస్వా
సమును జరిపిరి. తరువాత గిడుగువేంకట సీతావతి బి. ఏ., ఎల్.
టి. గారు, నడిపల్లి జగన్నాధరావు శంకులుగారు, కడ్డాది
నుబ్బారాయణుగారు, శ్రీనివాసుల సర్వగారు, రాజా
భుజంగరావుగారు తాము కాబాలనందుకు జేరించుచు సభ
విజయవంతముగ నెలవేరగోరుచు నుత్తరముల నంపిరి. బాకట్ల
కొర్రు వీరబతు చంద్రమౌళి చిదంబరరావు శంకులుగారు స్వాగత
వద్యముల జరిపిరి. తరువాత విజయ నిర్ధారణసంఘ మేల్పాటు
గావింపబడినది. కలావధాని పితుపాటి చిదంబర కాశ్రీగారు
తాము మైకూరు, వేంకటగిరి, తిరువాన్కూరు, మాన్మగువోట్ల
పొందిన బాధకష్టముల గూర్చియు, ఉత్తర అరీషాకవిగారు
పాతరాజు-భాగవతమును గూర్చియు, విద్యాక నాగలింగం
వేంకటేశ్వర కాశ్రీగారు “ఆంధ్రభాష అభివృద్ధికి ముఖ్య
యము”ను గూర్చియు, సుపాసించిరి. అపాటిరాజు ౯ గంటల
కు మైసంపాటి సరవారిగారు “కళారేఖా పరిణయము” వారికథ
చక్కగా చెప్పిరి. సభ్యులందరును వీరికథామృతమును తనిదీసి
గ్రానిరి. మరువాడుదయము ౮ గంటలకు సభ ప్రారంభమైనది
కొన్ని తీర్మానములు గావింపబడినవి. తరువాత జనమంచి
సీతారామస్వామిగారు “వైద్య కవిత్రయము” గూర్చియు,
ఉత్తర అరీషా కవిగారు “శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు”ను గూర్చి
యుపన్యసించిరి. బ్రహ్మశ్రీ కొప్పరపు సోదరకవులు కలావ
ధానులు “విజయ”ను గూర్చి అశువుగ బద్యముల గరిపించి
సభ్యుల హాయింపజేసిరి. అధ్యక్షుల యంత్రోత్తర కార్యస
ముతో సభ ముగింపబడినది. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు అన్న
మరాజు నుబ్బారాయణకవిగారు సభ్యులకును, అధ్యక్షులకును
మందనము లర్పించిరి. ప్రతినిధులకును, ప్రేక్షకులకును, భోజనాది
వసతుల నుచితముగ, స్వయముగ, సమకూర్చిన అన్నమరాజు
నుబ్బారాయణకవిగారి లెంకయు ద్వాపూష్పాతులు గుంటూరుకుం
డల సారస్వత మహాసభ సమావేశము కానున్నది స్థాయిసంఘ
కార్యదర్శి, మార్గదర్శకారాధన రావుగారు ఆంధ్రదేశ సారస్వత
మహాసభ జరిపివాము కావున ప్రత్యేకముగ మండలసభ జరుగ
నక్కరలేదనియు, రాజకీయములందును రాష్ట్రసభ జరుగు
మండలమున కాసురకర్మము మండలసభ జరుగదనియు, నిది
యపచారమనియు, ఆచారమునకు భిన్నముగ వర్తించుట బాగు
లేదనియు జెప్పినవివాదల సభ్యుల యంగీకారముతో మండల
సారస్వతసభ జరుపలేదు. ఈక్రింది తీర్మానములు గావింపబడినవి.

సంస్కృతాంధ్రములు ముద్రణ పరిపాకరణ పూరితికైయు
గడించి పంపియు పనిచేయమనగ కలాపకానము లానప్ప
యనెక మహాత్మను గ్రంథములు రచించి విప్రుల విభాగిగాం

కవిత్వానిలాసమున వెలకుదొరకు గ్రంథములు

శ్రీ పీఠికాపుర సంస్థాన విద్యత్పాఠశాలకును, వివిధావధాన ధురీణులైన పేరొంది కీర్తి శేషులైన బ్రహ్మశ్రీ దేవులపల్లి సుబ్బారాయశాస్త్రిగారిచే రచియింపబడినవి.

1. మహేంద్రవిజయము:—ఇది మహేంద్రుడు వాచును సహాయమున జరిగిన కథ ఇతర వాచులైన కృష్ణావర్ణములతో మెలిమిగా నర్చింపబడినది ఇందలి స్వరత్నము, ఋతువర్ణము వాచును ఘట్టమును జదివి తీవలయును. దీనికి పుటలముగను మనోజ్ఞమును వ్రాయబడిన పీఠిక గూడగలదు సాధారణము 0-12-0. కాలికోరు 1.

2. రామరాయనిలాసము:—ఇది యొక యుక్తవయస్కుని ఇందలి కవిత్వము కడుంగడు సరసముగను మృదులముగను వెలయుచుండును. అధునాతన గ్రంథములలో దీనికి సరికచ్చ గ్రంథములు మిక్కిలి తక్కువ. సాధారణ మైదు 0-8-0 కాలికోరు 0-10-0.

3. రామచంద్రోపాఖ్యానము:—ఇది వారణాసి శంకరేశ్వర కవి ప్రణీతముగ నాతా క్యాసముల గ్రంథము శ్రీమద్రామాయణము ననుసరించి మొదటియాణకాండములందలి కథయు సంకచితముగ వర్ణింపబడినది. శ్రీధారాచారిగారు వ్రాసి సాధారణమైదు 0-12-0. కాలికోరు 1-0-0.

4. భద్రాపరిణయము:—ఇది శ్రీ కృష్ణ కల్యాణాద్యశత గ్రంథములు రచించి వన్నెకెక్కిన అల్లమరాజు గుల్బర్గాజ్య కవిగారిచే రచింపబడినది ఈయన విరచించిన గ్రంథములెల్ల నిది శ్రేష్ఠము. శ్రీ పీఠికాపురధాత్రులును గీర్తిశేషులును నైన శ్రీ గంగాధర రామరాయశాస్త్రి వారిచే గృహీతంబడినది. ప్రస్తుతకవులకు శ్రీ నూర్యరాయ బహద్దరవారి యజ్ఞము నుండి బహుశ్రీ పురాణపండ వల్లయ్య గుర్రులవారిచే వ్రాయబడిన ముద్రానియమన చక్కని వ్యాఖ్యానముతో నొప్పియున్నది. సాధారణ మైదు 1-4-0.

5. ఆంధ్రసూత్రభావ్యము:—ఇది పీఠికాపుర మహారాజావారి యజ్ఞానసారముగ (బ్రహ్మశ్రీ పురాణ పండవల్లయ్య కాస్తూరివారిచే మూలముసారముగను ముద్రాభాగమున దొంగింపబడి డెమ్మి నైజాం జక్కగ నాలుగుభాగములుగ ముద్రింపబడిన 1898 పేజీలుగల గొప్ప గ్రంథము. ఒక్కొక్కభాగము 2-8-0 మొత్తముగ నాలుగుభాగములు నొకసారి కొను వారికి 8-0-0 లు మాత్రమే.

6. ప్రభావతీప్రద్యము:—ఇది పింగళి నూరనాద్యునిచే రచింపబడినది. గ్రంథపాఠస్యము లోకవిదితమే. ఇది శ్రీ పీఠికాపుర మహారాజావారి వెలపుత్రకారము పూర్వవతుల ననుసరించి వ్రేకుద్దముగ వ్రాయించి బ్రహ్మశ్రీ పురాణ పండవల్లయ్య కాస్తూరివారిచే లఘుటీకవ్రాయించి డెమ్మి నైజాం శేషదరు వెలుతు కాగితములమీద జక్కగ ముద్రింపించి కాలి కోరైదు చేయింపబడినది. 1-4-0.

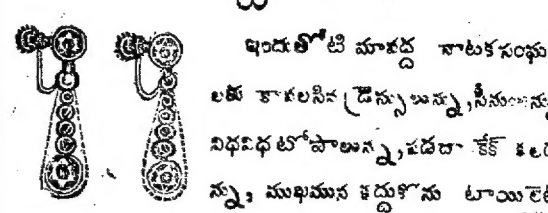
N. B. నై గ్రంథములన్నియు వాగ్గులు యువయౌగమునకు శ్రీ పీఠికాపుర మహారాజావారి విశేష భవ్యమున కుద్దముగ నన్నొత్తించి తక్కువవెలలకు లభించునట్లు వ్రాయుచుండుచిరి. కావున నింత ములభములైనవనకు దొరకుచున్నవి. లేకున్న నితరులకు చెల్లు మూల్యమిచ్చినను గిట్టి పరిశుద్ధకరులు దొరకుట దుర్లభము. ఈపుస్తకముల కన్నింటికీ తపాల భద్యులు వర్తరాజు కొనువాత భరించవలయును. గ్రంథముల వలయునా రీ క్రిందివిలాసమునకు వ్రాసిన గ్రంథములు లభించును.

ఓలేటి వేంకటరామశాస్త్రిగారు కవిత్వానిలాసము పీఠాపురము, గోదావరిజిల్లా.

సిద్ధ ముకరధ్వజ (బైషజ్య రత్నావళి 920 పుట) ఇది ఆయుర్వేదవేదములలో ఒక్కొక్క ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు కుడితీసిన రసము, బంగారము, కస్తూరి, వచ్చికబొమ్మలను మొదలుకొని వివిధముల ప్రవర్తములు చేయున్నది. నై గ్రంథములలోని యొకము ప్రకారము నిర్దుష్టముగ మాత్ర తయారు చేయబడియున్నది. శ్రీ శ్రీ వ్యాసరచితమో: సకలశాస్త్రవిద్యతో: మేధాయా: కాంతివన: కామోద్దీపనకృష్ణమో: జుద్ధిని, ఆయుర్వేదమున కుద్ధితయను. శరీరమునకు కాంతినిచ్చును. పాచ్యుగ భాతువుకీసి కామోద్దీపనము ప్రకరించును. అతిమాత్రము, క్షయ, సుఖరోగములు, మొదలగు భాతుకలంకరములకు వ్యాధులలో పాచ్యుగ నుక తయారొందువిధానము మందులో లభింపబడును. తెల 25 మార్తలు. ధూ. 5-0-0 ఆంధ్రఆయుర్వేద ఛార్మసీ లిమిటెడ్ వనూలైన మూలధనము 1,12,925. డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి బి. యె., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది. 19 హాస్పిటల్స్ ముంబైలోను, మద్రాసు. నిర్దుష్టముగ రయారుచేయబడిన కాస్తూరివారిచే రచింపబడినది. క్యాబులగు తిత్తిరముగా పంపబడును. మోసపుమందుల వలనను, ఇతరు కూడ ఇదేమో స్వయంగా చేయుచుండుట వలనను మోసపోకును. ప్రకాశించు:— (1) 149, హైరోడ్డు తిరువళ్ళీ-కి మద్రాసు, (2) హైరోడ్డు, తిరువతి, (3) 402, టంకశాలవీధి, మద్రాసు. (4) 2, బజారు రోడ్డు, రాయపేట. మద్రాసు.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచారిగార్లు జీవామృతము హిందూదేశముందలి అమూల్యమైన మూలికలతోడనను లోహములతోడను తయారు చేయబడిన జీవ దివ్యామృతము. ఈ దివ్యామృతము రక్తమును శుభ్రపరచుటయందు అపూర్వకీ మోపించును. యెముకలకు, మధ్యభాతువుకు, మూసమునకు శుభ్రభాతువుకు బలము నిచ్చును. భాతువులయందు వేదని పోనిగొట్టును. ఇది క్షయరోగులకు, రక్తహీనరోగులకు, నరముల యందు జలములేని రోగులకు మిగుల నుత్తమమైనది. చిరకాలపు కారకములను పోగొట్టి వేదమునకు చలవచేయును. అజీర్ణము, మలబద్ధకము, సోమరితనము, అతినిద్రాగుణమును పోగొట్టి, నోటికి మంచించుట అకలిని మనమునకు మంచితాపా హమును శరీరమునకు కాంతిని నరములకు దృఢబలమును గలంగజేయును. అది విద్యాభ్యాసమున శరీరకీర్తిమించి పనిచేయు. కారలకు సర్వకాలములయందు చేత సుందరగన అమృత మనకుట సుఖమును లేదు. యెందుకీ. కేవలము అమూల్యములైన ఓషధులచే తయారుచేయబడిన దివ్యామృతము. క్రయము 6 అవున్సుల బాడ్డి 1-కి ధూ. 1-4-0. ప్యాకింగు మరియు పోస్టేజి వర్తరాజు వేరుగా నివ్వవలెను. మా మందుల కాపితము పోరినవారికి ఉచితముగా పంపబడును. ఆయుర్వేదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచారప్పగవీధి, మద్రాసు. తంతిలద్రవ:—పండిట్, మదరాసు.

ఎ ల క్ ట్రో బంగారుగిల్లు ఆభరణములు

ఇందులోటి మాకద్ద నాటకసంఘము లకు కావలసిన ద్రెస్సులున్న సీనులను, విభిన్న టోపాలున్న, వడచా కేక్ కలెర్స్ ను, ముఖమున కద్దుకొను టాయిలెట్ కలెర్స్ ను మిక్కిలి చాకగా దొరకును. 150 x జ్జెలకట్టిన లక్ష్మీవిగ్రహము అమర్చిన పేలు గిల్లు వడ్యాణము 1 టింటికీ 4-8-0 8-0-0 ప్రైంచి అరకానులదండ 60 గూర్చినది 1-కి 6-0-0. కాలుకానులదండ 60 గూర్చినది 1 కి 5-0-0. మూడుపేట x డియారపు చెయిను 8-0-0. రెండు పేట x డియారపు చెయిను 2-0-0. బడ నాగరం 1-4-0, 7 రాళ్ల కమ్మలు పెద్దవి జత 1-కి 2-8-0. సిప్రింగు లోలమ్మ జత 1-కి 1-8-0.

నల్లభీమపాకశాస్త్రము 3 భాగములు క్యాలికోరైదు. ఎట్టి వంటకముల నెనను ములభముగ నేర్చుకొనుటకు పేలగు గ్రంథము. సివిల్, మిలిటరీ పాఠములు గలది. ధర 1-కి, 1-0-0. కే. ఎ. నే. అందు సస్సు 164 వై నాబానా రోడ్డు, మదరాసు.

బహుమానము వైద్య విద్య ఆయుర్వేద శ్రేష్ఠములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరకును. కావైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, (1918) 37, చివాబాదరోడ్డు, మదరాసు. ముఖ్య గమనింపు (29-2) మోగ్యతాపత్రములు (1) సేను 5 సంవత్సరములనుండి విడువని క్షయవ్యాధిచే బాధపడుచుంటిని. కొన్ని వేళలో ప్రాణముకూడ విసికిపోయి నది. కాకిపట్టణములో నుండు, 'దుర్గా మెడికల్ హాలు' వారిచ్చిన స్పెషల్ ఆస్ట్రాక్యూర్ ఆను దివ్యావధమును సేవించుట చేతనే సేను ఇప్పుడు సదరు వ్యాధిలేక సౌఖ్యముగా నున్నాను. తెలగుగారు 4-8-20 ఆర్. ఎన్. చెట్టి

ముఖ్యగమనింపు. 1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి తేది నుండి అన్నిధరలు మార్చబడినది. The Zandu Pharmace-utical Works Ltd., Elphinstone Road, Bombay. ఇప్పుటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి నమ్మకముగాను, తప్పుక గుణము నివ్వనట్లును ఆయుర్వేద కొవధములను తయారు చేయు చున్నాము. హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయుర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు. పై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో ధరల పట్టి పంపబడును. జాంఘా పర్వస్యాటికల్ వర్క్స్ ఆయుర్వేద యావధముల జేయువారు (1988) బొంబాయి నెం 13. ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ప్రెడింగు కంపెనీ, సోల్ ఏజెంట్లు: కాకినాడ.